

**Nauczanie historii dla uczniów
niepełnosprawnych za pomocą
cyfrowych narzędzi grywalizacji
(Pytania do aplikacji online)**

Nauczanie Niepełnosprawnych Uczniów Historii Za Pomocą Cyfrowych Narzędzi Do Grywalizacji

Numer referencyjny projektu: **2021-1-PL01-KA220-SCH-000023916**

Data rozpoczęcia: 01-11-2021 Data zakończenia: 01-11-2023

Rezultat 3

Treści historyczne dla uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności

Stworzone przez konsorcjum projektowe

2022

W ramach wyników projektu przygotowujemy **treści historyczne** rekomendowane jako baza do opracowania kolejnych wyników w ramach projektu oraz **5-10 pytań**

Wybór treści wynika z głębokiego zrozumienia problemów niepełnosprawności i sposobów ich przezwyciężania poprzez wykorzystanie elementów przypominających gry w czasie trwania lekcji. Odpowiedzi są zaznaczone na czerwono.

Wybrane tematy treści historycznych dla uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności:

Treści Historyczne Tech-Game	Treści Historyczne	Pytania bazujące na treści
1. I Wojna Światowa	<p>Przyczyny: Przyczyną wojny była chęć ekspansji mocarstw. Na tle napięć politycznych i kryzysów, zamach na arcyksięcia Franciszka Ferdynanda, następcę tronu austro-węgierskiego, w Sarajewie latem 1914 roku, był iskrą zapalną kto rozpętał wojnę. Austro-Węgry zaatakowały. Serbia, uznana za winną ataku, następnie poprzez grę sojuszy rozszerzyła wojnę na poziom europejski i światowy. Wraz z Ententą do wojny włączyły się Włochy i Rumunia (wycofane z sojuszu mocarstw centralnych): Belgia, Serbia, Grecja, Japonia, USA itd. Bułgaria, Cesarstwo Austro-Węgierskie, Niemcy i Imperium Osmańskie itp. walczyli po stronie państw</p>	<p>Przyczyną I Wojny Światowej było: a. Pragnienie ekspansji wielkich mocarstw b. Zamach na Księcia Serbii c. Zrzucenie bomby atomowej</p> <p>Innym powodem rozpoczęcia I Wojny Światowej było: a. Pragnienie ekspansji pomniejszych mocarstw b. Zamach w Sarajewie na Arcyksięcia Franciszka Ferdynanda c. Wynalezienie pierwszego komputera</p> <p>Sojusze podczas I wojny światowej, państwa członkowskie: Ententa...</p> <p>Francja, Imperium Rosyjskie, Imperium Brytyjskie, Włochy, Stany Zjednoczone Ameryki</p> <p>Zmienione pytanie: Jakie kraje należały do grupy zwanej Ententą?</p>

	<p>centralnych. W Europie walki toczyły się na dwóch głównych frontach, zachodnim i wschodnim, ale zdarzały się też fronty drugorzędne, jak na przykład na Bałkanach czy w północnych Włoszech. Wojna rozpoczęła się jesienią 1914 roku jako wojna manewrowa (ruchowa). Na froncie zachodnim Niemcy naruszyły neutralność Belgii i zaatakowały Francję. Niemieckie natarcie zostało zatrzymane nad Marną, wojna na froncie zachodnim przekształciła się w wojnę pozycyjną. Na froncie wschodnim, po pierwszych sukcesach militarnych w Prusach Wschodnich, wojska rosyjskie poniosły klęskę pod Tannenbergiem i Jeziorami Mazurskimi, rozpoczynając i tu wojnę okopową. Na Bałkanach okrążona Serbia została pokonana w 1915 r., w tym samym roku, w którym Ententa nie zdołała narzucić kontroli nad Dardanelami po klęsce pod Gallipoli. Klęski te zostały zrekomensowane przystąpieniem Włoch do wojny i otwarciem nowego frontu w północno-wschodnich Włoszech. Przez te wszystkie lata Rumunia przyjęła neutralne, wiodące stanowisko, intensywne negocjacje z obydwoimi obozami i przygotowania do wojny.</p>	<p>a. Anglia, Francja i Rosja b. Rosja, Francja i Niemcy c. Anglia, Bułgaria i Holandia</p> <p>Państwa Centralne...</p> <p>Bułgara, Austro-Węgry, Niemcy, Imperium Osmańskie</p> <p>Zmienione pytanie:</p> <p>Jakie państwa należały do grupy Państw Centralnych?</p> <p>a. Anglia, Francja, Rosja b. Bułgaria, Austro-Węgry, Niemcy, Imperium Osmańskie c. Niemcy, Bułgaria, Francja</p> <p>Dwoma głównymi frontami były:</p> <p>a. Front Wschodni i Front Zachodni b. Front Południowy i Front Północny c. Front Nocny i Front Dzienny</p> <p>Pytanie prawda/fałsz:</p> <p>Bitwa nad Marną miała zatrzymać natarcie Niemców na Froncie Zachodnim. (P)</p>
--	---	---

	<p>W 1916 roku na froncie zachodnim odbyły się dwie duże bitwy, w wyniku których oba obozy poniosły wiele ofiar, bitwy pod Verdun i nad Sommą. Bitwa pod Verdun, najsilniej ufortyfikowanym odcinkiem frontu francuskiego, miała wszelkie cechy wojny na wyniszczenie, w której Niemcy dążyli do wyczerpania Francji. Verdun oparł się niemieckiej ofensywie pod dowództwem marszałka Philippe'a Petaina i generała Roberta Nivelle'a, opór, który miał wielki wpływ psychologiczny na armię francuską. Próbując odciążyć Verdun, armie anglo-francuskie rozpoczęły ofensywę znad rzeki Sommy, powodując ogromne straty w ludziach. W tym samym roku do wojny przystąpiła także Rumunia, wobec imperatywnego żądania Ententy. Rok 1917 zaznaczył się na froncie zachodnim wejściem do wojny USA. Na froncie wschodnim armia rumuńska odniosła ważne zwycięstwa w bitwach pod Mărăști, Mărășești i Oituz. Że po rewolucji bolszewickiej Rosja zaprzestała działań wojennych i na mocy pokoju brzeskiego wycofała się z wojny, decydując później, że Rumunia, otoczona ze wszystkich stron przez wrogów armii, skapitułuje. W pierwszej połowie 1918 roku Niemcy</p>	<p>W 1916 roku na froncie zachodnim rozegrały się dwie duże bitwy, w wyniku których oba obozy poniosły wiele ofiar:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Mărăști, Mărășești oraz Oituz b. Bitwy pod Verdun i nad Sommą c. Wiedeń i Berlin <p>Pytanie prawda/fałsz: Stany Zjednoczone Ameryki dołączyły do wojny w 1916 roku. (F)</p> <p>Rosja zakończy wojnę w 1918 roku podpisując:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Pokój w Brześciu Litewskim b. Rozejm w Compiègne c. Pokój Jałtański <p>Pytanie prawda/fałsz: Wojna zakończyła się podpisaniem przez Niemcy rozejmu w Compiègne 11 listopada. (P)</p> <p>I Wojna światowa zakończyła się w :</p> <ul style="list-style-type: none"> a. 1818 roku
--	--	---

	<p>odnieśli serię zwycięstw na froncie zachodnim, którą przerwało kolejne zwycięstwo aliantów nad Marną. Ostatecznie jednak przewaga sił Ententy doprowadziła do klęski państw centralnych, kapitulujących kolejno państwa członkowskie: we wrześniu 1918 Bułgaria, w październiku 1918 Imperium Osmańskie, a w listopadzie 1918 r. ber 1918 Austro-Węgry. Wojna zakończyła się podpisaniem przez Niemcy rozejmu w Compiègne 11 listopada 1918 roku.</p>	<p>b. 1918 roku c. 1718 roku</p>
<p>2. II Wojna Światowa</p>	<p>Przyczyny: II wojna światowa była konfliktem o największej niszycielskiej sile w dziejach ludzkości, z ogromnymi stratami ludzkimi i materialnymi. Ogólną przyczyną wojny była walka o terytoria i strefy wpływów państw totalitarnych. Taki był cel Niemiec, które uważały, że granice i warunki narzucone przez traktat wersalski hamują ich rozwój. Te same roszczenia ekspansywne i rewizjonistyczne przejawiały Włochy w rejonie Morza Śródziemnego i w Afryce, Japonia, Daleki Wschód i Związek Sowiecki w Europie Wschodniej. Innymi przyczynami, które przyczyniły się do wybuchu wojny, było ustanowienie reżimów</p>	<p>Jedną z przyczyn wybuchu II Wojny Światowej było:</p> <p>a. Walka o terytoria i strefy wpływów państw totalitarnych b. Bitwa o Stalingrad c. Zrzucenie bomby na Hiroszimę i Nagasaki</p> <p>Kolejną przyczyną wybuchu II Wojny Światowej było:</p> <p>a. Atak Japonii na Pearl Harbor, Stany Zjednoczone b. Lądowania w Normandii c. Działania rewizjonistyczne Hitlera</p> <p>Dwa sojusze to (wielokrotny wybór): Państwa Osi..... (Niemcy, Włochy, Japonia) Koalicja Narodów Zjednoczonych.... (Wielka Brytania, Związek Radziecki, USA, Francja)</p> <p>Zmieniona forma pytania:</p>

	<p>totalitarnych w wielu państwach, kryzysy gospodarcze, ugodowy charakter Francji i Wielkiej Brytanii wobec rewizjonistycznych działań Hitlera, nieudolność Ligi Narodów, itp.</p> <p>Aby osiągnąć swoje cele, trzej rewizjoniści położyli podwaliny pod oś Rzym – Berlin – Tokio, trzon jednego z obozów zaangażowanych w wojnę. Drugi obóz, Koalicja Narodów Zjednoczonych, utworzona w latach 1941-1942, skupiała przede wszystkim Wielką Trójkę – Wielką Brytanię, ZSRR, USA. Do tych sojuszy dołączyły w czasie wojny inne państwa.</p> <p>Głównymi teatrami działań wojennych były: Ocean Atlantycki, Europa Zachodnia i Wschodnia, Morze Śródziemne, Afryka Północna, Bliski Wschód, Ocean Spokojny i Azja Południowo-Wschodnia, Chiny.</p> <p>Wojna rozpoczęła się 1 września 1939 r. napaścią Niemiec na Polskę, po czym w kolejnych latach rozpowszechniła się na skalę całego świata. Wojna toczyła się w dwóch fazach.</p> <p>Do 1942 roku Niemcy, Włochy i Japonia odniosły wiele zwycięstw. Z wyjątkiem Anglii, pod koniec 1941 r. Hitler opanował całą Europę, podzieloną na utworzone w</p>	<p>Kim są członkowie sił Osi?</p> <p>a. Niemcy, Włochy, Japonia</p> <p>b. Wielka Brytania, Związek Radziecki, USA, Francja</p> <p>c. Włochy, Francja, USA</p> <p>d. USA, Wielka Brytania, Włochy</p> <p>Kim są członkowie Koalicji Narodów Zjednoczonych?</p> <p>a. Niemcy, Włochy, Japonia</p> <p>b. Wielka Brytania, Związek Radziecki, USA, Francja</p> <p>c. Włochy, Francja, USA</p> <p>d. USA, Wielka Brytania, Włochy</p> <p>Wojna rozpoczyna się atakiem Niemiec na Polskę w roku:</p> <p>a. 1839</p> <p>b. 1939</p> <p>c. 1739</p> <p>Poprzez operację Barbarossa Niemcy atakują:</p> <p>a. USA</p> <p>b. ZSRR</p> <p>c. Wielką Brytanię</p> <p>Wydarzeniem, które spowodowało przystąpienie USA do wojny było:</p> <p>a. Wybuch drugiej wojny światowej</p>
--	--	--

	<p>drodze aneksji Wielkie Niemcy, państwa sprzymierzone i satelickie Niemiec. Wszystkie te kraje poddane zostały surowemu reżimowi eksploatacji zasobów i ludobójstwa w szczególności Żydów, ale także Słowian i Romów, którego kulminacją, począwszy od 1942 r., było zastosowanie tzw. ostatecznego rozwiązania – ich eksterminacji w obozach.</p> <p>Obszar Pacyfiku był w gestii Japonii, która podbiła Indochiny, Tajlandię, Singapur, Indonezję, Birmę, Filipiny, Hongkong i południowe Chiny.</p> <p>Japonia zaatakowała amerykańskie bazy w Pearl Harbour, co spowodowało przystąpienie USA do wojny w 1941 roku.</p> <p>Punkt zwrotny wojny, faza przejęcia inicjatywy przez aliantów, wyznaczyła w Europie bitwa pod Stalingradem na terenie ZSRR, gdzie Niemcy zostały pokonane i zmuszone do przejścia do defensywy. Na Pacyfiku punktem zwrotnym było zwycięstwo Ameryki nad armią japońską w bitwie o Midway. W Afryce zwycięstwo aliantów pod El Alamein i ich lądowanie w Maroku i Algierii zakończyło wojnę toczoną przez armie włosko-niemieckie.</p>	<p>b. Atak na Pearl Harbor, amerykańską bazę</p> <p>c. Bitwa pod Stalingradem</p> <p>Główną bitwą morską, która zmieniła przebieg II wojny światowej na Pacyfiku, była:</p> <p>a. Pearl Harbor</p> <p>b. Midaway</p> <p>c. Waszyngton</p> <p>Pytanie prawda/fałsz:</p> <p>Bitwa pod Stalingradem miała miejsce na terytorium ZSRR (P)</p> <p>Lądowanie w Normandii odbyło się w roku:</p> <p>a. 1944</p> <p>b. 1744</p> <p>c. 1844</p> <p>Pytanie prawda/fałsz:</p> <p>Zdobycie Berlina przez Narody Zjednoczone doprowadzi do kapitulacji Włoch. (F)</p> <p>Dwie bomby atomowe, które zakończyły II wojnę światową, zostały zrzucone na japońskie miasta Hiroszima i Nagasaki. (P)</p>
--	---	---

	<p>W 1943 roku, podczas lądowania aliantów na Sycylii, Włochy Mussoliniego skapitulowały, a alianci odnosili coraz więcej zwycięstw. W 1944 r. miało miejsce lądowanie w Normandii, a Rumunia skierowała broń przeciwko Niemcom.</p> <p>Wojna zakończyła się kapitulacją Niemiec 9 maja 1945 r., a Japonii 2 września 1945 r., po zrzuconiu bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki.</p>	
<p>3. Zimna Wojna</p>	<p>Zimna wojna nigdy nie przekształciła się w bezpośrednią konfrontację między USA a ZSRR. W rzeczywistości, poza wyścigiem zbrojeń nuklearnych, walka o dominację nad światem toczyła się przede wszystkim poprzez kampanie propagandowe, szpiegostwo, wojny zastępcze, sportową rywalizację na igrzyskach olimpijskich i wyścig kosmiczny.</p> <p>Historycy powszechnie uważają, że zimna wojna rozpoczęła się między 1947 a 1948 rokiem wraz z wprowadzeniem doktryny Trumana i planu Marshalla. Amerykańska pomoc finansowa sprowadziła wiele krajów zachodnich pod amerykańskie wpływy, próbując powstrzymać komunizm. W tym samym czasie Sowietci zaczęli tworzyć jawnie komunistyczne reżimy w krajach Europy</p>	<p>1) Zimna wojna była ciągłą rywalizacją geopolityczną między dwoma krajami i ich sojusznikami. Po jednej stronie były Stany Zjednoczone i blok zachodni. Po drugiej stronie był Związek Radziecki i blok wschodni. Zaczęło się to w następstwie drugiej wojny światowej. (P)</p> <p>Zmieniona wersja pytania: Zimna wojna była rywalizacją geopolityczną między dwoma krajami Stanami Zjednoczonymi a Związkiem Radzieckim.(P)</p> <p>2) Historycy powszechnie uważają, że zimna wojna rozpoczęła się między 1950 a 1948 rokiem wraz z wprowadzeniem doktryny Trumana i planu Marshalla. (F)</p> <p>Zmieniona wersja pytania: Zimna wojna rozpoczęła się około 1950 roku wraz z wprowadzeniem doktryny Trumana i planu Marshalla. (F)</p>

	<p>Wschodniej. Te stały się satelitami ZSRR. Stanowiły bazę taktyczną do konfrontacji z Zachodem i zabezpieczenie przed ponownym zagrożeniem ze strony Niemiec. Stany Zjednoczone i ZSRR stopniowo budowały strefy wpływów na całym świecie, dzieląc go na dwa ogromne przeciwstawne obozy. To nie była tylko walka między dwoma wrogami, to był globalny konflikt. Wojna była prowadzona tylko poprzez konflikt pośredni. Stany Zjednoczone i ZSRR wspierały konflikty regionalne we własnych interesach, znane jako wojny zastępcze. Opisuje „chłodne” stosunki między dwoma sojusznikami z II wojny światowej. Podczas II wojny światowej Związek Radziecki wyzwolił wiele krajów Europy Wschodniej spod nazistowskich Niemiec. Jednak po wojnie Związek Radziecki nadal kontrolował te kraje i narzucał im własny komunistyczny system gospodarczy. Stany Zjednoczone nie chciały, aby komunizm rozprzestrzenił się na inne kraje w Europie. Chciał także, aby kraje Europy Zachodniej były sojusznikami lub przyjaciółmi. Dlatego Stany Zjednoczone dały pieniądze tym krajom na odbudowę po wojnie. Nazwano to Planem Marshalla na</p>	<p>3) W 1949 roku Stany Zjednoczone i ich sojusznicy utworzyli NATO, aby chronić siebie w przypadku ataku. (P)</p> <p>4) Stany Zjednoczone nie chciały, aby komunizm rozprzestrzenił się na inne kraje w Europie, chciały przyjaźni. (P)</p> <p>5) Zimna wojna zakończyła się w 1980 roku, po upadku i rozpadzie Związku Radzieckiego. (F)</p>
--	--	--

	<p>cześć George'a Marshalla, Amerykanina, który zaproponował ten plan.</p> <p>W 1949 roku Stany Zjednoczone i ich europejscy sojusznicy utworzyli Organizację Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), aby chronić siebie w przypadku ataku. W 1955 roku Związek Radziecki i jego sojusznicy z Europy Wschodniej utworzyli własny sojusz, Układ Warszawski.</p> <p>Dwa główne kryzysy zimnej wojny dotyczyły niemieckiego miasta Berlin. Pod koniec II wojny światowej miasto, podobnie jak kraj, zostało podzielone na cztery strefy, przy czym Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Francja i Związek Radziecki kontrolowały jeden z sektorów. W 1948 roku trzy mocarstwa zachodnie ogłosiły, że połączą swoje strefy. Związek Radziecki odciął wtedy drogowe i kolejowe drogi zaopatrzeniowe do miasta, które znajdowało się całkowicie w sowieckiej części Niemiec. W odpowiedzi Stany Zjednoczone i Wielka Brytania dostarczyły zaopatrzenie samolotem. To był berliński most powietrzny. Związek Radziecki zniósł blokadę 12 maja 1949 roku. Zimna wojna wkrótce rozszerzyła się poza Europę. Związek Radziecki udzielił wsparcia innym krajom na całym świecie, które miały</p>	
--	---	--

	<p>rządy komunistyczne. Jednocześnie Stany Zjednoczone próbowały zapobiec dalszemu rozprzestrzenianiu się komunizmu. Zarówno wojna koreańska w latach pięćdziesiątych, jak i wojna wietnamska w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych były częścią tej walki.</p> <p>Zimna wojna zakończyła się w 1991 roku, po upadku i rozpadzie Związku Radzieckiego.</p>	
<p>4. Rewolucja przemysłowa</p>	<p>Czas obywateli i parowozów Czas uprzemysłowienia czyli XIX wiek 1800 – 1900</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najnowsza epoka: XIX wiek - Francuzi i rewolucja przemysłowa (1789 - 1914) <p>Rewolucja przemysłowa i powstanie ruchów emancypacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pierwsza kolej 1839 - Opór przeciwko pracy dzieci XIX wiek - Vincent van Gogha 1853-1890 <p>Źródła</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oprócz istniejących źródeł, w XIX wieku pojawiły się nowe typy źródeł wiedzy historycznej: rejestry stanu cywilnego, prasa masowa i media audiowizualne. <p>Wydarzenia polityczne</p>	<p>1) Jaki nowy typ źródeł wiedzy historycznej stał się dostępny w XIX wieku?</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Telewizja kolorowa b. Rejestr stanu cywilnego c. Prasa masowa d. Rejestry stanu cywilnego, prasa masowa i media audiowizualne <p>2) W XVIII wieku porządek panujący w całej Europie Zachodniej nadal opiera się na suwerennym przywództwie monarchy. (P)</p> <p>3) Stan ten utrzymywał się do XIX wieku. (F)</p> <p>4) Ludzie we Francji w XIX wieku:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. zgadzali się z sytuacją polityczną XVIII wieku we Francji b. w większości zgadzali się z sytuacją polityczną XVIII wieku we Francji, ale prosili o kilka szans na poprawę codziennego życia

	<p>- W XVIII wieku porządek panujący wszędzie w Europie Zachodniej nadal opiera się na suwerennym przywództwie monarchy. Wielu ludzi w Europie Zachodniej już tego nie akceptuje. Jako obywatele chcą ponosić odpowiedzialność za rząd, konsultować się i decydować jak równy z równym.</p> <p>- Protesty obywateli przeciwko władzy monarchy doprowadziły do rewolucji francuskiej we Francji. Nowi francuscy władcy próbują przemocą szerzyć swoją władzę i swoje idee w Europie. Armie francuskie zostają pokonane, a w wielu krajach europejskich zostaje przywrócona suwerenna władza królewska. W 1813 roku Niderlandy odzyskują niepodległość i znajdują się pod przywództwem króla sprawującego władzę polityczną.</p> <p>- Około 1850 roku w wielu krajach Europy Zachodniej władza przeszła w ręce obywateli. W 1848 roku Holandia otrzymuje nową konstytucję, która lepiej chroni prawa ludzi i przenosi władzę z monarchy na wybrany parlament.</p> <p>- Kraje europejskie rozszerzają swoje wpływy na innych kontynentach. Od ostatniej ćwierci XIX wieku państwa nie dążą już do kontrolowania handlu poprzez szereg</p>	<p>c. nie zgadzając się z sytuacją polityczną XVIII w. we Francji, wzniecili bunt.</p> <p>d. nie zgadzali się z sytuacją polityczną XVIII wieku we Francji, ale nic z tym nie robili</p> <p>Poprawiona wersja pytania: Czy ludzie we Francji w XIX wieku zgadzali się z sytuacją polityczną w XVIII wieku?</p> <p>a. Pogodzili się z sytuacją polityczną b. Zgodzili się, ale poprosili o szansę na poprawę codziennego życia c. Nie zgadzali się i rozpoczęli bunt d. Nie zgadzali się i nic z tym nie zrobili</p> <p>5) Kiedy prawa i urzędy stały się dostępne dla obywateli, doprowadziło to do większej i trwałej wolności dla wszystkich. (F)</p> <p>6) Co się stało po ostatniej wojnie napoleońskiej?</p> <p>a. Wszystkie narody europejskie odzyskały wolność i ponownie mogły korzystać z nabytych praw. b. Wszystkie narody europejskie znów były wolne i sprawne, ale znowu weszła w życie stara sytuacja polityczna. c. Wszystkie narody europejskie znów były wolne i zdolne, ale znowu zaczęła obowiązywać stara sytuacja polityczna, ale na stosunkowo krótki okres.</p> <p>Poprawione odpowiedzi:</p> <p>a. Wszystkie narody europejskie odzyskały wolność</p>
--	--	---

	<p>punktów handlowych, ale chcą też kontrolować duże obszary w całości. Każda część świata radzi sobie z tym na swój sposób.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Holandia eksploatuje również kolonie, z których największe są Indie Wschodnie. - Pomimo interesów ekonomicznych, którym służyło, niewolnictwo zostało zniesione w ciągu XIX wieku. <p>Rozwój gospodarczy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Początkowo silnik parowy był najważniejszym źródłem energii dla przemysłu. Po silniku parowym dostawcami energii stają się silnik spalinowy i elektryczność. Teraz możliwy staje się także rozwój samochodów, samolotów i sieci elektroenergetycznej. - Produkcja przemysłowa jest konkurencyjnym (domowym) przemysłem we wszystkich gałęziach przemysłu. Produkcja rzemieślnicza jest zastępowana przez produkcję masową, scentralizowaną w fabrykach. W niektórych branżach powstają wyspecjalizowane obszary przemysłowe, z dużymi powierzchniami sprzedażowymi, co skutkuje silnym wzrostem ruchu towarowego. 	<ul style="list-style-type: none"> b. Były wolne, znowu weszła w życie stara sytuacja polityczna c. Były wolne, krótkotrwała stara sytuacja polityczna <p>7) W XIX wieku kraje te zaczęły kolonizować terytoria zamorskie. (P)</p> <p>8) Niewolnictwo zostało zniesione w XIX wieku, ponieważ niewolnicy nie byli już potrzebni. (F)</p> <p>9) Co zapoczątkowało industrializację w XIX wieku?</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Zniesienie niewolnictwa b. Użycie krosien c. Wynalezienie silnika parowego d. Budowa linii kolejowych <p>10) Cechą charakterystyczną industrializacji jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Cała produkcja zlokalizowana w domu b. Cała produkcja na małą skalę c. Masowa produkcja, która jest scentralizowana w miastach d. Produkcja masowa, która jest scentralizowana w fabrykach <p>11) . Powstają obszary przemysłowe, z dużymi powierzchniami sprzedażowymi, co skutkuje silnym wzrostem ruchu towarowego (P)</p> <p>12) W jaki sposób uprzemysłowienie wśliznęło się także do rolnictwa?</p>
--	---	--

	<p>- Wynalezienie nawozu jest ważne dla rozwoju rolnictwa. W Europie uprawa zbóż jest w dużej mierze zastępowana przez ziemniaki. W zasadzie oznacza to, że dla szybko rosnącej populacji pozostaje dostępna wystarczająca ilość przystępnej cenowo żywności.</p> <p>- Krajobraz obszarów miejskich i wiejskich zmienia się ze względu na wzrost liczby ludności i rozwój technologiczny. Na terenach przemysłowych środowisko jest zanieczyszczone.</p> <p>Rozwój społeczny</p> <p>- Populacja europejska znacznie wzrosła w XIX wieku. Pewną rolę odgrywają w tym postępy w produkcji żywności oraz doskonalenie wiedzy medycznej.</p> <p>- W związku z rewolucją przemysłową wielu mieszkańców wsi w Europie przenosi się do miast. Miliony Europejczyków emigrują także do Ameryki, Australii i RPA. W ten sposób kultura europejska rozprzestrzenia się na inne części świata.</p> <p>- Początkowo było wielu bezrobotnych. W rezultacie płace pracowników pozostają niskie. Na razie brakuje praw socjalnych. Prowadzi to do wyczerpania i złych warunków</p>	<p>a. Do stad wprowadzono nowe zwierzęta</p> <p>b. Uprawiano nowe uprawy, aby wyżywić więcej ludzi</p> <p>c. Rolnicy zostali zastąpieni przez roboty dla wyższej produkcji żywności</p> <p>d. Wynalezienie nawozów i uprawa nowych zbóż dla zwiększenia produkcji podstawowych artykułów żywnościowych dla rosnącej populacji</p> <p>Zmieniona wersja odpowiedzi D: Wynalezienie nowych upraw do wyższej produkcji artykułów spożywczych.</p> <p>13) Industrializacja miała i ma również pozytywne skutki dla środowiska. (F)</p> <p>14) Uprzemysłowienie miało i ma ogromny wpływ na krajobraz obszarów miejskich i wiejskich. (P)</p> <p>15) Rewolucja przemysłowa natychmiast przyniosła wszystkim dobrobyt (F)</p> <p>16) W jaki sposób rewolucja przemysłowa pomogła zapewnić kobietom równe prawa?</p> <p>a. To stworzyło świadomość wyższego standardu moralnego</p> <p>b. Brakowało pracowników do wykonania całej pracy</p> <p>c. Kobiety lepiej nadają się do pracy w przemyśle</p> <p>d. Kobiety nie były już potrzebne do opieki nad dziećmi</p>
--	---	--

	<p>pracy, życia i życia rodzin robotniczych. Na dłuższą metę w szerokich kręgach powstają protesty przeciwko temu. Robotnicy tworzą związki zawodowe. Od tego czasu warunki życia robotników stopniowo się poprawiały.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Około 1900 roku w Europie Zachodniej powstał ruch protestu wśród kobiet z wyższych warstw społecznych przeciwko ideologii podziału na kobiety i mężczyzn, która uniemożliwiała kobietom pełny rozwój społeczny. - Obywatele cenią sobie dobrą edukację, zarówno dla własnych dzieci, jak i dla niższych klas społecznych. Społeczeństwo uprzemysłowione potrzebuje coraz więcej wykwalifikowanych pracowników. Będzie obowiązkowa edukacja dla wszystkich i szkoła średnia dla zamożniejszych. Wraz ze wzrostem dobrobytu edukacja podstawowa staje się praktycznie dostępna dla każdego. - Regulując godziny pracy, ludzie stopniowo zyskują więcej wolnego czasu. Stwarza to więcej miejsca na relaks i rozwój osobisty. Tam, gdzie ludzie angażują się we wspólne działania, powstają stowarzyszenia 	
<p>5. Rewolucja przemysłowa cd.</p>	<p>Tło historyczne: W XVIII wieku w Europie można było zaobserwować nowe tendencje, które</p>	<p>1) Czym była rewolucja przemysłowa? a. Narodziny samochodów b. Rozpowszechnienie masowej produkcji</p>

	<p>doprowadziły do systematycznej modernizacji społeczeństw w Europie i na świecie. Po pierwsze, istniała tendencja do odchodzenia od systemu feudalnego i produkcji w manufakturach na rzecz produkcji mechanicznej w dużych zakładach przemysłowych zwanych fabrykami. Pojawiła się maszyna parowa (do dziś traktowana jako symbol rewolucji przemysłowej), która zastąpiła pracę ludzką i zwiększyła wydajność pracy.</p> <p>Industrializacja wywarła również ogromny wpływ na życie społeczne. Na dużą skalę notowano migracje ze wsi do miast. Pojawiła się klasa robotnicza – początkowo słabo opłacana, niedoceniana, ale liczna grupa ludzi, która wpłynęła na losy regionu, a nawet całego kraju.</p> <p>Rewolucja przemysłowa ma wpływ na środowisko, w którym żyjemy. Wykorzystanie węgla w procesach produkcyjnych w początkowej fazie skutkowało bardzo dużym zanieczyszczeniem powietrza. Odpady poprodukcyjne zatrwały glebę, na której budowano nowe domy, uprawiano żywność lub hodowano zwierzęta. Prowadzono też bardzo ekspansywną politykę pozyskiwania</p>	<p>c. Początki Ameryki d. Początki Walmartu</p> <p>2) Gdzie rozpoczęła się rewolucja przemysłowa?</p> <p>a. Ameryka b. Afryka c. Francja d. Wielka Brytania</p> <p>3) Dlaczego rewolucja przemysłowa jest ważna dla historii?</p> <p>a. Nie jest b. Ponieważ wynalazki rewolucji doprowadziły do wynalazków dnia dzisiejszego. c. Bo to uczyniło Amerykę lepszą od Francji.</p> <p>4) Jakie środowisko pracy zapewniały fabryki?</p> <p>a. Klimatyzowane, czyste i zabawne b. Gorąco, czysto i dużo przerw c. Wilgotne, zakurzone i dobrze płatne d. Gorące, brudne, zła jakość powietrza</p> <p>5) Na jakim urządzeniu samochodowym powszechnie znajdował się silnik parowy?</p> <p>a. Samochód b. Pociąg c. Autobus d. Samolot</p> <p>6) Które z poniższych przyczyniło się do rozpoczęcia rewolucji przemysłowej?</p> <p>a. Ruch klauzury</p>
--	--	---

	<p>surowców górniczych. Prowadzi to do bardzo silnej dewastacji środowiska, w którym żyjemy. Obecnie projektowane i wdrażane są procesy mające na celu odwrócenie procesu niszczenia środowiska. XXI wiek to ogromna świadomość ludzi w zakresie ekologii. Podejmowanych jest coraz więcej inicjatyw mających na celu złagodzenie skutków ery przemysłowej. Plany przejścia na paliwa węglowodorowe zostały zrealizowane. W niedalekiej przyszłości transport ma opierać się na samochodach hybrydowych i w pełni elektrycznych. Zamiast elektrowni węglowych, które niszczą środowisko, ludzie zaczynają skupiać się na odnawialnych źródłach energii.</p>	<p>b. Uchwalony pakiet bodźców gospodarczych Oboma c. Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki d. Ustawa o fabrykach z 1883 r</p> <p>7) Odnawialne Źródła Energii (OZE): Słońce, wiatr, woda, biopaliwa, biomasa, energia jądrowa - czy to są Odnawialne Źródła Energii? ?(P)</p>
<p>6. Rewolucja francuska</p> <p>Włochy</p>	<p>Pod koniec XVIII wieku we Francji panowała monarchia absolutna, królem był Ludwik XVI. Francuzi cierpieli głód, szlachta i duchowieństwo nie płacili podatków; burżuazja pokrywała wszystkie wydatki państwa.</p> <p>5 maja 1789 r. Ludwik XVI wezwał Stany Generalne w celu omówienia reformy systemu podatkowego; burżua zażądała, aby szlachta i duchowieństwo również płacili podatki, ale odmówili. 20 czerwca burżuazja</p>	<p>1. Kto cieszył się przywilejami we Francji w XVIII wieku?</p> <p>a. Burżuazja b. Szlachta i duchowieństwo c. Ludność d. Papież</p> <p>2. Jakie zgromadzenie zwołano we Francji w celu rozwiązania kryzysu gospodarczego?</p> <p>a. Zgromadzenie Państw Regionalnych b. Zgromadzenie prowincji regionalnych c. Zgromadzenie Prowincji Generalnych</p>

	<p>opuściła Stany Generalne i utworzyła nowe zgromadzenie, zwane Narodowym Zgromadzeniem Ustawodawczym.</p> <p>14 lipca 1789 ludność zaatakowała więzienie w Bastylji i uwolniła wszystkich więźniów. W sierpniu Zgromadzenie Narodowe zniósło przywileje szlachty i proklamowało Deklarację Praw Człowieka i Obywatela, która ustanowiła równość dla wszystkich Francuzów i gwarantowała wolność myśli, słowa, wyznania, własności i obrony przed wszelką niesprawiedliwą władzą.</p> <p>Król został zmuszony do podpisania nowej konstytucji, a Francja stała się monarchią konstytucyjną. Austria i Prusy próbowały najechać Francję, ponieważ obawiały się, że idee rewolucyjne mogą się rozprzestrzenić.</p> <p>Ludwik XVI został skazany na śmierć w 1793 roku, a Francja stała się republiką. Był to okres terroru, ponieważ Komitet Bezpieczeństwa Publicznego, na którego czele stał Robespierre, wymordował tysiące szlachciców. W 1795 r. mieszczanie powierzyli władzę dyktatorowi, który liczył tylko pięciu członków. Ludzie byli rozczarowani, ponieważ zgodnie z nową Konstytucją ustawy musiały być pisane tylko przez warstwę zamożną.</p>	<p>d. Zgromadzenie Stanów Generalnych.</p> <p>3. W którym roku zaatakowano i przejęto Bastylję?</p> <p>a. 1787</p> <p>b. 1789</p> <p>c. 1798</p> <p>d. 1889</p> <p>4. W co przekształciła się monarchia francuska?</p> <p>a. W monarchię prezydencką</p> <p>b. W monarchię konstytucyjną</p> <p>c. W Republikę</p> <p>d. W federację</p> <p>5. Co się stało z francuskim królem podczas rewolucji?</p> <p>a. Uciekł</p> <p>b. Sprzymierzył się z papieżem</p> <p>c. Organizował protesty uliczne z pomocą żołnierzy</p> <p>d. Został skazany na śmierć</p> <p>6. Jak nazywał się okres Robespierre'a?</p> <p>a. Pokój</p> <p>b. Rozejm</p> <p>c. Oświecenie</p> <p>d. Terror</p> <p>Zmieniona forma następnego zadania:</p> <p>1. Jak nazywa się zgromadzenie przedstawicieli szlachty, duchowieństwa i burżuazji?</p> <p>a. Stany Generalne</p> <p>b. Narodowe Zgromadzenie Ustawodawcze</p> <p>c. Monarchia konstytucyjna</p>
--	--	---

		<p>2. Jak nazywa się okres, w którym rewolucjoniści zabili Ludwika XVI?</p> <p>a. Stany Generalne b. Okres terroru c. Monarchia konstytucyjna</p> <p>3. Jest to system polityczny ustanowiony przez Konstytucję z 1791 r., król rządzi za zgodą Zgromadzenia:</p> <p>a. Monarchia konstytucyjna b. Informator c. Okres terroru</p> <p>4. Jest to zgromadzenie utworzone przez przedstawicieli burżuazji, którzy chcą nadać Francji konstytucję.</p> <p>a. Narodowe Zgromadzenie Ustawodawcze b. Okres terroru c. Monarchia konstytucyjna</p> <p>5. Jest to rząd składający się tylko z pięciu członków, któremu burżuazja powierzyła władzę w 1795 roku.</p> <p>a. Stany Generalne b. Informator c. Monarchia konstytucyjna</p>
<p>7. Życie Jezusa i narodziny chrześcijaństwa</p>	<p>Chrześcijaństwo jest religią mającą najwięcej wyznawców na świecie; prawie jedna trzecia światowej populacji to chrześcijanie. Podobnie jak żydzi i muzułmanie, chrześcijanie wierzą w jednego</p>	<p>1. Kto jest twórcą chrześcijaństwa?</p> <p>a. Jezus Chrystus b. Judea c. Allah</p> <p>2. Kim jest Jezus Chrystus?</p>

	<p>Boga, który stworzył świat i wszystko, co na nim jest.</p> <p>Jezus Chrystus, ukrzyżowany około 30 roku n.e. w Jerozolimie, jest założycielem chrześcijaństwa.</p> <p>Jezus Chrystus jest Synem Bożym. Przyszedł na ziemię, aby nauczać o miłości i społeczności. Reprezentuje osobę, którą wszyscy chrześcijanie muszą starać się być. Jezus był Żydem, który urodził się około 2000 lat temu w Betlejem. Jezus żył 33 lata, zanim został ukrzyżowany przez Rzymian.</p> <p>Inne imiona Jezusa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Syn Boży - Światło Świata - baranek Boży - Dobry Pasterz <p>Chrześcijanie to ludzie, którzy wierzą, że Jezus Chrystus jest Synem Bożym i postępują zgodnie z jego naukami oraz naukami kościołów chrześcijańskich, które powstały po jego śmierci. Chrześcijanie wierzą, że Jezus zmartwychwstał i ukazał się swoim uczniom (naśladowcom), aby pokazać wszystkim, że istnieje inne życie z jednym, wiecznym, kochającym Bogiem.</p> <p>Chrześcijanie wierzą, że Bóg stworzył świat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Synem Allaha b. Synem Boga c. Synem Judea <p>3. Chrześcijanie to ludzie, którzy wierzą, że Jezus Chrystus jest Synem Bożym i postępują zgodnie z jego naukami oraz naukami kościołów chrześcijańskich, które powstały po jego śmierci. (P)</p> <p>Zmienione pytanie: Chrześcijanie wierzą, że Jezus jest Synem Bożym i przestrzegają jego nauk oraz nauk kościołów chrześcijańskich. (P)</p> <p>4. Chrześcijańskie miejsce kultu nazywa się meczetem. (F)</p> <p>5. Dwa główne święta chrześcijańskie to Wielkanoc i Boże Narodzenie. (P)</p>
--	--	--

	<p>Chrześcijańskie miejsce kultu nazywa się Kościołem. Często budowane są na planie krzyża z ołtarzem skierowanym na wschód, w kierunku wschodzącego słońca.</p> <p>Chrześcijańscy przywódcy duchowi nazywani są kapłanami lub pastorami. (wikariusze).</p> <p>Chrześcijański kult obejmuje chwalenie Boga muzyką, mową, czytaniem z Pisma Świętego, różnego rodzaju modlitwami, kazaniem i różnymi świętymi ceremoniami. Biblia jest chrześcijańską świętą księgą. Dzieli się na Stary i Nowy Testament. Części pism zawartych w Starym Testamencie są również święte dla Żydów i muzułmanów.</p> <p>Dwa główne święta chrześcijańskie to Wielkanoc i Boże Narodzenie. Są to główne kamienie milowe w świeckim kalendarzu zachodnim.</p>	
<p>8. Życie Mahometa i narodziny islamu</p>	<p>Islam jest drugą najpopularniejszą religią na świecie z ponad miliardem wyznawców. Częściej uważa się to za kompletny sposób życia, a nie za religię.</p> <p>Islam rozpoczął się w Arabii i został objawiony ludzkości przez Proroka Mahometa (niech spoczywa w pokoju). Ci, którzy wyznają islam, nazywani są</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prorok Mahomet urodził się w 570 r. n.e. w Mekce. (P) 2. Arabskie słowo „islam” oznacza uległość i posłuszeństwo i wywodzi się od słowa oznaczającego „pokój”. (P) 3. Islam opiera się na służbie człowiekowi o imieniu Jezus i na słowach, które Judea przekazała światu przez Mahometa. (F)

	<p>muzułmanami. Muzułmanie wierzą, że jest tylko jeden Bóg, zwany Allahem.</p> <p>Islam jest wyznawany głównie na Bliskim Wschodzie, w Azji i na północy Afryki.</p> <p>Prorok Muhammad (peacebeuponhim), który urodził się w 570 r. n.e. w Mekce w Arabii Saudyjskiej, jest często uważany za założyciela islamu. Był ostatnim prorokiem wysłanym przez Allaha. Jednak pierwszym prorokiem był Adam.</p> <p>Prorok Mahomet był założycielem religii islamu. Wyznawcy islamu, zwani muzułmanami, wierzą, że Mahomet otrzymał wiadomości od Allaha (Boga). Przesłania te zostały później zebrane w Koran, świętą księgę islamu.</p> <p>Mahomet urodził się w arabskim mieście Mekka (obecnie w Arabii Saudyjskiej) około 570 roku. Ojciec Mahometa zmarł przed narodzinami Mahometa, a matka Mahometa zmarła, gdy miał 6 lat. Następnie wychowywał go dziadek, a później wujek.</p> <p>Kiedy Mahomet miał około 25 lat, ożenił się z bogatą, starszą kobietą o imieniu Khadijah. Ich małżeństwo pomogło Mahometowi zdobyć bogactwo i pozycję społeczną, i mieli sześcioro dzieci. Chociaż wielu mężczyzn w tamtym czasie miało więcej niż jedną żonę,</p>	<p>4. Allah to imię używane przez muzułmanów na określenie najwyższego i jedyne Boga, który wszystko stworzył i rządzi. Sercem wiary wszystkich muzułmanów jest posłuszeństwo woli Allaha. (P)</p> <p>Zmienione pytanie: Allah to imię, którego muzułmanie używają dla określenia najwyższego i jedyne Boga, który wszystko stworzył i rządzi. (P)</p> <p>5. Pismo Święte muzułmanów to Święty Koran. (P)</p>
--	--	--

	<p>Khadijah była jedyną żoną Mahometa aż do jej śmierci.</p> <p>Arabskie słowo „islam” oznacza uległość i posłuszeństwo i wywodzi się od słowa oznaczającego „pokój”.</p> <p>Islam opiera się na służbie człowieka o imieniu Muhammad (pokój z nim) i na słowach, które Allah dał światu przez Mahometa.</p> <p>Podstawowym przekonaniem islamu jest to, że jest tylko jeden Bóg, którego imię w języku arabskim to Allah i który jest jedynym i suwerennym władcą wszechświata.</p> <p>Allah to imię używane przez muzułmanów na określenie najwyższego i jedynego Boga, który wszystko stworzył i rządzi. Sercem wiary wszystkich muzułmanów jest posłuszeństwo woli Allaha.</p> <p>Pismo muzułmańskie to Święty Koran. Muzułmanie wierzą, że jest to „słowo Boże”.</p> <p>Wierzenia i praktyki muzułmańskie są zakorzenione w Koranie.</p> <p>Muzułmanie traktują Koran z wielkim szacunkiem, ponieważ wierzą, że Koran pochodzi od Allaha, a każde słowo i każda litera jest święta. Zwykle umieszcza się go na specjalnym drewnianym stojaku do czytania.</p>	
--	--	--

	<p>Muzułmanie uważają Koran za niezmienione słowo Boże.</p> <p>Muzułmański budynek służący do wspólnego kultu nazywa się meczetem. Muzułmanie często odnoszą się do meczetu jego arabską nazwą, masjid. Słowo to pochodzi z języka arabskiego i oznacza „miejsce pokłonu”.</p> <p>Kiedy odbywają się nabożeństwa? Nabożeństwa odbywają się codziennie w meczecie.</p> <p>Kiedy odbywa się najważniejsze nabożeństwo w meczecie? W piątek w południe. Wszyscy muzułmanie idą w piątek do meczetu. To szczególny dzień na modlitwę.</p> <p>Rok muzułmański oparty jest na kalendarzu księżycowym.</p>	
<p>9. Pierwsza krucjata: 1095-1099 (Francja, Turcja, Syria, Palestyna, Izrael)</p>	<p>Powiązane wydarzenia: sek. VII - Jerozolima - Prorok Mahomet wstępuje do nieba: 638 - - Rozpoczęcie panowania muzułmanów nad Jerozolimą: 1095 - Sobór w Clermont 1096 - Pierwsza krucjata</p> <p>Przyczyny: Powołany pretekst – prześladowanie przez muzułmanów chrześcijańskich pielgrzymów</p>	<p>1. Jerozolima była uważana przez muzułmanów za świętą, ponieważ:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Tam urodził się prorok Mahomet b. Pochowano tam proroka Mahometa c. Tam prorok Mahomet został wzniesiony do nieba <p>2. The First Crusade started in:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. 1196 b. 1096 c. 1296

	<p>odwiedzających Jerozolimę; Prawdziwe przyczyny: – obiecane przez papieża poczucie religijne i nadzieja zbawienia; – wzrost liczby ludności w Europie – pragnienie papieża zwiększenia prestiżu i wpływów Kościoła katolickiego nad świeckimi przywódcami i przywrócenia jedności Kościoła chrześcijańskiego pod jego kierownictwem.</p> <p>Przebieg: Aleksy I Komnen prosi Europę Zachodnią o pomoc przeciwko Turkom-papież Urban II wzywa do świętej wojny na soborze w Clermont pod hasłem Deus Vult (Bóg tak chce) – jako pierwsi rozpoczynają krucjatę chłopi , na czele z Piotrem Pustelnikiem i Wilhelmem Ubogim (krucjata ubogich) - pozbawieni zaopatrzenia i doświadczenia wojskowego - przybywając do Konstantynopola otrzymują wsparcie w przeprawie przez Bosfor do Azji Mniejszej, gdzie zostaną pokonani i w większości zmasakrowani przez Muzułmańscy obrońcy: 1096 – Krucjata książąt/szlachty wyrusza na Jerozolimę Za przywódcę uważa się Godffroy de Bouillon – Po serii starć z tureckimi garnizonami i oblężeniu</p>	<p>3. Jedną z przyczyn pierwszej krucjaty były bardzo słabe zbiory z 1095 roku. (F)</p> <p>4. Wezwanie do Świętej Wojny zostało ogłoszone przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Aleksy Komnen b. Piotr Pustelnik c. Papież Urban II <p>5. Celem pierwszej krucjaty było uwolnienie świętego miasta od:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Jeruzalem b. Rzym c. Santiago <p>6. Wezwanie do Świętej Wojny zostało ogłoszone w:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Paryżu b. Clermont c. Bordeaux <p>7. Pierwsi do krucjaty przystąpili chłopi. (P)</p> <p>8. Papież Urban II prowadzi oblężenie Jerozolimy. (F)</p>
--	--	--

	<p>niektórych miast (Nicei, Antiochii, Edessy itp.), krucjata dociera do Jerozolimy w 1099 r. - w czerwcu-lipcu 1099 r. Jerozolima jest oblegana przez znacznie zmniejszoną liczbę rycerzy, którzy przeżyli walkę i trudy podróży (), i ostatecznie zdobyli, dużą część obrońców i ludność cywilną ludności, muzułmanów (brak wody i pożywienia, choroby upały), Żydów i prawosławnych, dokonywanych masakr. - Straty w ludziach wśród krzyżowców były bardzo duże, zarówno w wyniku walk, jak i przede wszystkim w wyniku braku wody i jedzenia i epidemie.</p> <p>Konsekwencje: powrót Jerozolimy pod panowanie chrześcijańskie: powstanie państw krzyżowców: Królestwa Jerozolimskiego, Księstwa Antiochii, hrabstw Trypolisu i Edessy, Anatolia; - wzrost wymiany gospodarczej, naukowej i kulturalnej między krajami chrześcijańskimi i muzułmańskimi.</p> <p>Słownictwo: Krucjata – wyprawy zbrojne, podejmowane z inicjatywy papieża, poprzez które armie zachodnie dążyły do wyzwolenia Jerozolimy</p>	<p>9. Pod koniec pierwszej krucjaty Jerozolima powróciła pod panowanie chrześcijan. (P)</p> <p>10. Państwami krzyżowców powstałymi po pierwszej krucjacie były:</p> <p>a. Jerozolima, Edessa, Trypolis, Antiochia</p> <p>b. Bizancjum, Jerozolima, Palestyna, Egipt, Nicea, Konstantynopol, Selgiuk,</p> <p>11. Słowo „krzyżowiec” oznacza:</p> <p>a. Uczestnik jednej z wypraw krzyżowych, noszący znak krzyża wyszyty na piersi szaty lub wymalowany na tarczy</p> <p>b. Historyk badający przyczyny, wydarzenia i skutki wypraw krzyżowych</p> <p>c. Jeden z elementów rycerskiej zbroi, w kształcie krzyża</p> <p>Zmieniona forma odpowiedzi:</p> <p>a. Uczestnik wypraw krzyżowych ze znakiem krzyża na piersi</p> <p>b. Historyk badającego przyczyny, wydarzenia i skutki wypraw krzyżowych</p> <p>c. Jeden z elementów rycerskiej zbroi, w kształcie krzyża</p>
--	---	---

	<p>z rąk muzułmanów Krzyżowców – uczestnik jednej z wypraw krzyżowych, noszący znak krzyża wyszyty na piersi szaty lub namalowany na tarczy: Rada - religijne spotkanie zwierzchników Kościoła. Pustelnik - pustelnik, - mnich, który swoje życie poświęca modlitwie w samotności.</p>	
<p>10. Powstanie i upadek cywilizacji Azteków</p>	<p>Aztekowie byli kulturą mezoamerykańską, która kwitła w środkowym Meksyku od 1300 do 1521 roku. Aztekowie żyli w miastach-państwach, z których niektóre łączyły się, tworząc sojusze, konfederacje polityczne lub imperia. Imperium Azteków było konfederacją trzech miast-państw założonych w 1427 roku. Przyjęły one nazwę „Mexica”.</p> <p>Kluczem do powstania Azteków był system rolniczy, który umożliwił wyżywienie ludności. Jedną z cech systemu były Chinampas, małe, sztuczne wyspy utworzone nad linią wody. Prowadzenie dokumentacji było ważne dla śledzenia hołdów. Aztekowie mieli również 365-dniowy kalendarz słoneczny (choć został wynaleziony przez Egipcjan 2000 wcześniej).</p> <p>Imperium osiągnęło swój maksymalny zasięg w 1519 roku, tuż przed przybyciem</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aztekowie mieszkali w dzisiejszym Meksyku (P) 2. Aztekowie mieli kalendarz księżycowy (F) 3. Cortez był pochodzenia azteckiego (F) 4. Imperium Azteków upadło w 1521 (P) 5. Hiszpanie przejęli imperium Azteków (P)

	<p>niewielkiej grupy hiszpańskich konkwistadorów pod wodzą Hernána Cortésa. Cortés sprzymierzył się z miastami-państwami przeciwstawnymi Mexica. Po wo Imperium Azteków 13 sierpnia 1521 roku i schwytaniu cesarza Cuauhtémoca, Hiszpanie założyli Meksyk na ruinach Tenochtitlan, największego miasta-państwa Imperium. Stamtąd kontynuowali proces podboju i włączania ludów mezoamerykańskich do imperium hiszpańskiego. Wraz ze zniszczeniem nadbudowy imperium Azteków w 1521 r. Hiszpanie wykorzystali miasta-państwa, na których zbudowano imperium Azteków, do rządu rdzenną ludnością za pośrednictwem ich lokalnej szlachty. Ci szlachcice przysięgali wierność koronie hiszpańskiej i nawrócili się, przynajmniej nominalnie, na chrześcijaństwo, a w zamian zostali uznani przez koronę hiszpańską za szlachtę. Szlachta działała jako pośrednik w przekazywaniu podatków i mobilizowaniu siły roboczej dla swoich nowych panów, ułatwiając ustanowienie hiszpańskich rządów kolonialnych.</p>	
--	--	--

<p>11. Czarna śmierć (dżuma) pustoszy Europę</p>	<p>Tło historyczne: W XIV wieku do Europy dotarł wirus, który zapoczątkował największą epidemię w dziejach ludzkości. W rezultacie zginęło (według różnych źródeł) od 30 do 60% populacji Europy. Z czasem ustalono przyczynę tego zdarzenia – bakcylla dżumy (Yersinia pestis – zdjęcie poniżej), co potwierdzają badania DNA ofiar zarazy. Według ustaleń naukowców epidemia wybuchła w Azji Środkowej, następnie wraz z podróżnikami podążającymi Jedwabnym Szlakiem dotarła do bram Europy. Od końca XIII wieku w Europie pojawił się okres silnego ochłodzenia klimatu, co skutkowało ostrą zimą i zubożeniem zbiorów. Odżywianie miało wpływ na poziom odporności ludzi. Poziom higieny był bardzo niski (do dnia dzisiejszego). Medycyna jako nauka cały czas ewoluowała i w tamtym czasie nie była przygotowana na taką eskalację pandemii. W tym samym czasie pojawili się „lekarze zarazy”, którzy leczyli zarażonych i ofiary epidemii. W źródłach historycznych ludzie przedstawiani są w charakterystycznym stroju składającym się z mocno woskowanej peleryny i maski w kształcie ptasiego dzioba. Na głowach mieli</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czym była czarna śmierć? <ol style="list-style-type: none"> a. Zaraza, która dotarła do Europy b. Zaraza, która dotarła do Azji c. Zaraza, która dotarła do Australii 2. Skąd wzięła się plaga? <ol style="list-style-type: none"> a. Europy i Afryki b. Azji Wschodniej i Środkowej c. Ameryka Północna i Południowa 3. W jakich latach dżuma była najgorsza w Europie? <ol style="list-style-type: none"> a. 1175-1184 b. 1251-1256 c. 1347-1353 d. 1410-1416 4. Jak nazywano czasem czarną śmierć? <ol style="list-style-type: none"> a. Hiszpanką b. Dżumą c. Rosyjską grypą d. COVID 19 5. Czarna śmierć zabiła mniej więcej jaki procent populacji w Europie? <ol style="list-style-type: none"> a. 1/2 b. 1/3 c. 1/4 d. 1/5 6. Jakie były dwa główne problemy zarówno chłopów, jak i szlachty podczas „czarnej śmierci”? <ol style="list-style-type: none"> a. Chłopi - Brakowało ludzi do pracy w polu
--	---	---

	<p>czapki, a na rękach rękawiczki. Wszystko to miało chronić ich przed kontaktem z osobami zakażonymi, ale nie utrudniać niesienia pomocy.</p> <p>Po kilku miesiącach zaraza naturalnie wygasła z powodu braku żywiciela. Niektóre szczepy bakterii mogły przetrwać i spowodować nawrót zarazy. Każdy "kataklizm" tego typu przynosi ludzkości ogromne straty. Mówimy przede wszystkim o spadku liczby ludności na świecie. A to ma wpływ na kwestie ekonomiczne – rosnące koszty produkcji, brak pracowników, izolacja (w przypadku COVID-19).</p>	<p>b. Szlachcice - musieli pracować na swoich polach (nie byli do tego przyzwyczajeni lub wystarczająco dobrzy)</p> <p>Zmieniona forma pytań:</p> <p>Czy brak ludzi do pracy w polu był problemem dla chłopów w czasie Czarnej Śmierci? (P)</p> <p>Czy szlachcice musieli pracować na swoich polach podczas Czarnej Śmierci? (P)</p> <p>7. W przybliżeniu jaki procent Europejczyków zmarł na dżumę?</p> <p>a. 30%</p> <p>b. 40%</p> <p>c. 50%</p> <p>d. 60%</p> <p>8. Podczas Czarnej Śmierci opiekowali się chorymi lekarze zarazy. (P)</p>
<p>12. Renesans Włochy</p>	<p>OD HUMANIZMU DO RENESANSU</p> <p>W XV wieku rozwinął się humanizm; ta nowa kultura dodała człowiekowi ufności: antropocentryczna wizja życia postawiła człowieka, a nie Boga, w centrum świata.</p> <p>Został zainspirowany klasyczną kulturą łacińską i grecką, którą wznowiono, studiowano i rozpowszechniano. Humanizm doprowadził do renesansu, okresu wielkiego rozkwitu artystycznego i kulturalnego we wszystkich dziedzinach sztuki. W malarstwie rozwinęła się nowa technika – perspektywa.</p>	<p>1. Kopernik potwierdza starożytne przekonanie, że Słońce krąży wokół Ziemi (F)</p> <p>2. Michał Anioł maluje Mona Lisę (F)</p> <p>3. Leonardo da Vinci udekorował Kaplicę Sykstyńską (F)</p> <p>4. Kultura renesansu stawia w centrum człowieka i jego egzystencję (P)</p> <p>5. Artyści, filozofowie, poeci goszczą na dworze (P)</p> <p>6. Zamki stają się miejscami produkcji kultury (F)</p> <p>7. Kiedy powstał ruch kulturowy humanizmu?</p> <p>a. Renesans</p>

	<p>ROZPOWSZECHNIANIE SIĘ RENESANSU</p> <p>Renesans rozprzestrzenił się na całe Włochy, a następnie Europę. Dwory stały się miejscami produkcji kulturalnej, a książęta gościli intelektualistów i artystów.</p> <p>W Rzymie papieże Juliusz II i Leon X zainwestowali wielkie środki w upiększanie Watykanu. Michelangelo Buonarroti, malarz, rzeźbiarz, architekt, jest najbardziej kompletnym przykładem artysty renesansu. Zaprojektował kopułę bazyliki św. Piotra i ozdobił freskami Kaplicę Sykstyńską.</p> <p>We Florencji wielkich artystów, takich jak Brunelleschi, Masaccio, Botticelli i Leonardo da Vinci, gościł Lorenzo Wspaniały. Dzieła Leonarda da Vinci są nadal znane i cenione, wystarczy przypomnieć sobie Mona Lisę.</p> <p>Renesans charakteryzował się także postępowaniem naukowym: Da Vinci badał ludzkie ciało, lot ptaków, wody i wiatry. W 1507 roku polski lekarz i astronom Niccolò Copernico odkrył, że Ziemia i inne planety krążą wokół Słońca (heliocentryczny układ słoneczny), a nie odwrotnie.</p> <p>WYNAŁAZKI: DRUK I BROŃ PALNA</p>	<p>b. Oświecenie c. Średniowiecze</p> <p>8. Czy wiedza techno-praktyczna odrzucała tradycje średniowiecza? (P)</p> <p>9. Ważnym aspektem w dyfuzji renesansu był tzw. Signorie? (P)</p> <p>10. Co artyści i naukowcy otrzymywali od panów za swoją pracę?</p> <p>a. Ochrona b. Opieka c. Mecenat</p> <p>11. Co sprawiło, że kultura rozpowszechniła się jeszcze bardziej?</p> <p>a. Wynalezienie pióra b. Druk ruchomy c. Większy dostęp do książek</p> <p>12. Kto wynalazł ruchomą czcionkę?</p> <p>a. Muller b. Bohte c. Gutenberg d. Peutinger</p>
--	---	---

	<p>Najważniejszym wynalazkiem renesansu była prasa drukarska Jana Gutenberga. Dzięki niemu książki można drukować w krótszym czasie.</p> <p>Nowe techniki metalurgiczne poprawiły wydajność armat i doprowadziły do produkcji arkebuzów, przodków współczesnych karabinów. Broń ta była łatwa w użyciu i dostępna dla każdego. Rozprzestrzenianie się broni palnej doprowadziło do upadku kawalerii i dominacji piechoty.</p>	
<p>13. Wiek odkrywców i reformatorów (1500-1600)</p> <p>Okres renesansu lub XVI wiek (1500-1600)</p>	<p>Wiek odkrywców i reformatorów (1500-1600)</p> <p>Okres renesansu lub XVI wiek (1500-1600)</p> <p>Ważni ludzie:</p> <p>Erasmus:</p> <p>zmieniające się ludzkie i światopoglądy renesansu i początek nowego zainteresowania naukowego</p> <p>Karel V:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ początek europejskiej ekspansji zagranicznej ☐ reformacja i rozłam w Kościele chrześcijańskim (bunt w Holandii) <p>Wilhelm Orański</p>	

	<p>Bunt i powstanie niezależnego państwa holenderskiego.</p> <p>Czas regentów i monarchów (1600-1700)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ pojawienie się kapitalizmu kupieckiego i początek gospodarki światowej ☐ administracja cywilna i kultura miejska ☐ dążenie monarchów do władzy absolutnej ☐ rewolucja naukowa <p>Nowa epoka</p> <p>Źródła Nowej Epoki. Z Nowej Epoki zachowało się wiele źródeł pisanych i drukowanych. Oprócz tego znajdują się tu wszelkiego rodzaju budowle i obiekty z tamtych czasów. Stosunkowo mniejsze znaczenie mają tu znaleziska archeologiczne.</p> <p>Zamieszkanie, krajobraz i przyroda</p> <p>Holandia ma dużą gęstość miejską. Jednak większość ludzi mieszka na obszarach wiejskich. Miasta są połączone nieutwardzonymi drogami wiejskimi. Holandia jest bogata w drogi wodne. Miasta</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co najbardziej pomogło nam poznać New Age? <ol style="list-style-type: none"> a. Wykopaliska i pozostałości b. Wynalezienie drukowania książek c. Wszelkiego rodzaju budynki i obiekty d. Znaleziska archeologiczne 2. Odkrywcze wyprawy prowadzą do: <ol style="list-style-type: none"> a. Lepiej rozwinięta żegluga b. Lepsze rzemiosło i nauka c. Rozprzestrzenianie się kultur d. Kontakty między kontynentami, które wpłynęły na przyrodę w różnych częściach świata 3. Głównym ośrodkiem handlu i przemysłu w Nowej Epoce była Holandia. (P) 4. Co stało się z rdzennymi mieszkańcami podczas odkrywczych wypraw? <ol style="list-style-type: none"> a. Nawrócili się na chrześcijaństwo b. Czuli się ofiarami niewolnictwa c. Stali się bardzo bogaci
--	--	--

	<p>są często bardziej dostępne drogą wodną niż lądową. Krajobraz i przyroda w Holandii zmieniają się z powodu budowy wałów, rekultywacji, wydobywania torfu i drewna, rolnictwa i łowiectwa. Podróże odkrywcze, które prowadzą do kontaktów między kontynentami, wpływają na przyrodę w różnych częściach świata.</p> <p>Gospodarka Ze względu na swoje położenie i tradycyjną znajomość żeglugi, obszary przybrzeżne Holandii rozwijają się w europejskie centrum handlu i przemysłu. Występuje duże zagęszczenie miast. Portugalczycy i Hiszpanie, Holendrzy i Anglicy otwierają nowe obszary życia i handlu podczas swoich odkrywczych podróży do Afryki, Azji i Ameryki. Ludność tubylcza często pada ofiarą niewolnictwa.</p>	<p>5. Jakie narody otworzyły nowe obszary w Nowej Epoki?</p> <p>a. Anglia i Hiszpania b. Portugalia i Holandia c. Niemcy i Belgia</p>
<p>14. Bostońskie picie herbaty: amerykańscy koloniści protestują przeciwko nowym brytyjskim</p>	<p>Przyczyny: Po zakończeniu wojny siedmioletniej Wielka Brytania potrzebowała nowych źródeł pieniędzy<-Koloniści nie zgadzali się na płacenie podatków nałożonych przez parlament, w którym nie byli reprezentowani (opodatkowanie bez reprezentacji);-Kompania</p>	<p>1. Amerykańscy koloniści nie chcieli płacić podatku od herbaty, ponieważ:</p> <p>a. Sprzeciwiali się opodatkowaniu bez reprezentacji b. Myśleli, że mogą uprawiać własną herbatę c. Cena herbaty stałaby się zbyt wysoka</p> <p>2. Kompania Wschodnioindyjska potrzebowała pomocy przy sprzedaży dużych ilości herbaty. (P)</p>

<p>podatkom, wyrzucając herbatę w Boston Harbor: 16.12.1773</p>	<p>Wschodnioindyjska miała duże ilości herbaty, której nie była w stanie sprzedać z zyskiem;</p> <p>Wydarzenia: Parlament brytyjski przegłosował ustawę, która stworzyła dominującą pozycję Kompanii Wschodnioindyjskiej w handlu herbatą w koloniach amerykańskich: - zagrożone były dochody amerykańskich handlarzy i przemytników herbaty: -Podatek od herbaty został utrzymany, chociaż nowa cena herbaty herbaty było mniej niż wcześniej: - Synowie Wolności, organizacja działająca w Bostonie, która opowiadała się za prawami kolonii, publicznie sprzeciwiała się tym nowym regulacjom: - Trzy statki z ładunkiem herbaty przybyły do portu w Bostonie pod koniec 1773 roku. zgodnie z prawem musieli wyładować ładunek w ciągu 20 dni i nie pozwolono im go opuścić bez pozwolenia gubernatora. -Bostończycy prosili o wypłynięcie statków, ale gubernator się nie zgodził. W dniu 19, 16 grudnia, po publicznym zebraniu, na którym zdecydowano, że wszystkie dostępne środki zostały wykorzystane, grupa kolonistów przebranych za Indian wtargnęła na statki i</p>	<p>3. Po zakończeniu wojny siedmioletniej Wielka Brytania potrzebowała nowych źródeł pieniędzy. (P)</p> <p>4. Cena herbaty została podniesiona przez nowe prawo. (F)</p> <p>5. Organizacją, która brała udział w przygotowaniach do zniszczenia herbaty w Bostonie, była:</p> <ol style="list-style-type: none"> Bracia w broni Synowie wolności Bostońscy celtowie <p>6. Liczba statków, które przywiozły ładunek herbaty do portu w Bostonie pod koniec 1773 r:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 2 3 5 <p>7. Statki mogły opuścić port w Bostonie i zabrać swój ładunek herbaty do innego amerykańskiego portu lub z powrotem do Anglii. (F)</p> <p>8. Szkody wyrządzone podczas bostońskiego picia herbaty:</p> <ol style="list-style-type: none"> Wiele osób zostało rannych lub zabitych Zniszczeniu uległo około 46 ton herbaty Prawie 100 dział strzegących wejścia do portu zostało wrzuconych do morza
---	---	---

	<p>wrzuciła do morza cały ładunek herbaty (około 46 ton thea – 1000000 dolarów w dzisiejszych pieniądzech). ranni lub zabici, żaden inny ładunek ani mienie na pokładzie statków nie zostało uszkodzone; George Washington nie zgadzał się z wydarzeniami w Bostonie, uznając, że zniszczenie mienia było nie do przyjęcia: Benjamin Franklin zaproponował, że zapłaci za herbatę, ale de British odmówił.</p> <p>Konsekwencje: Brytyjski parlament przyjął Akty przymusu (nie do zniesienia) Port w Bostonie miał być zamknięty do czasu zwrotu wartości herbaty Pierwszy Kongres Kontynentalny zebrał się w Filadelfii, próbując znaleźć pokojowe rozwiązanie Napięcia między władzami brytyjskimi a amerykańskimi kolonistami nasiliły się, do pierwszej potyczki w Lexington i Concord - początku amerykańskiej wojny o niepodległość.</p>	<p>9. Po wydarzeniach w Bostonie brytyjski parlament ponownie rozważył swoje stanowisko i zdecydował o przyjęciu delegacji z kolonii. (F)</p> <p>10. Bostońskie picie herbaty jest uważane za jedno z wydarzeń, które doprowadziły do amerykańskiej wojny o niepodległość. (P)</p> <p>11. Parlament brytyjski przyjął Akty przymusu, zwane także:</p> <p>a. Akt o Nietolerancji b. Ustawa o Braku Tolerancji</p>
<p>15. Rewolucja Amerykańska: 1775-1783</p>	<p>Geneza: sek. XVII wiek - często dochodzi do starć między mocarstwami kolonizacyjnymi - Anglią, Francją, Holandią, Hiszpanią. -1756-1763 – Wojna siedmioletnia między Wielką Brytanią a Francją o terytoria w Ameryce</p>	<p>1. Jedną z przyczyn Rewolucji Amerykańskiej było:</p> <p>a. Opodatkowanie bez reprezentacji b. Skazanie bez dochodzenia c. Deportacja bez wyroku skazującego</p> <p>2. Podczas Bostońskiego picia herbaty ładunek herbaty na trzech statkach został:</p>

	<p>Północnej – Wielka Brytania wygrywa – wysokie wydatki na kampanie wojenne powodują duże zapotrzebowanie na fundusze dla Brytyjczyków 1. Jedną z przyczyn rewolucja amerykańska była: a. Opodatkowanie bez reprezentacji b. skazanie bez dochodzenia c. deportacja bez skazy</p> <p>rząd, który nakłada na kolonie nowe podatki: - Ograniczenia w ekspansji kolonii na zachód - koloniści nie byli reprezentowani w parlamencie londyńskim, który podejmował wszystkie decyzje dotyczące ich życia;</p> <p>Wydarzenia: 1765 – Brytyjski parlament ustanawia opłatę skarbową i ustawę kwaterunkową 1773 – Bostońskie picie herbaty– grupa kolonistów wyrzuca do morza ładunek herbaty z 3 statków; 1774 – Filadelfia – I Kongres Kontynentalny – podejmowane są próby pokojowego rozwiązania, w tym samym czasie kolonie zaczynają się uzbrajać i szukać sojuszników; 1775 - Padają pierwsze strzały w Lexington i Concorde w starciach między armią brytyjską a milicją kolonistów; lipiec 1776 – Drugi Kongres Kontynentalny proklamuje niepodległość Stanów</p>	<p>a. Wrzucony do morza b. Skonfiskowany przez patriotów c. Sprzedawany po bardzo wysokich cenach</p> <p>3. Wybierz opcję z prawidłową kolejnością wydarzeń: a. Pierwszy Kongres Kontynentalny, Bostońskie picie herbaty, Potyczka w Lexington b. Bostońskie picie herbaty, Pierwszy Kongres Kontynentalny, Potyczka w Lexington c. Potyczka w Lexington, Pierwszy Kongres Kontynentalny, Bostońskie picie herbaty</p> <p>4. The First Continental Congress proclaimed the Independence of the 13 colonies.</p> <p>5. Pierwszy Kongres Kontynentalny ogłosił niepodległość 13 kolonii. (F)</p> <p>6. Niepodległość kolonii została ogłoszona w roku: a. 1876 b. 1976 c. 1776 d. 1676</p> <p>7. Głównym sojusznikiem Kolonii była Kanada. (F)</p> <p>8. Dowódcą armii amerykańskiej był: a. Benjamin Franklin b. Thomas Jefferson c. Jerzy Waszyngton</p> <p>9. Francja wypowiedziała wojnę Wielkiej Brytanii po amerykańskim zwycięstwie pod: a. Delaware b. Yorktown</p>
--	---	--

	<p>Zjednoczonych Ameryki: Głównym autorem Deklaracji Niepodległości jest Thomas Jefferson; George Washington zostaje mianowany dowódcą armii. Wysyłki dyplomatyczne - Benjamin Franklin - sprowadzenie pomocy z Francji, 1777 - zwycięstwo Ameryki pod Saratogą - Francja wypowiada wojnę Wielkiej Brytanii; 1780 – Brytyjczycy okupują stózek Charleston 1. Podczas Bostońskiego picia herbaty ładunek herbaty na trzech statkach wynosił a. wrzucony do morza b. skonfiskowane przez patriotów c. sprzedawane po bardzo wysokich cenach 2. Wybierz wariant z prawidłową kolejnością wydarzeń: Pierwszy Kongres Kontynentalny, The Boston Tea Party, Potyczka w Lexington. B. The Boston Tea Party, Pierwszy Kongres Kontynentalny, Potyczka w Lexington. C. Potyczka w Lexington, Pierwszy Kongres Kontynentalny, Bostońska Tea Party, prawda czy fałsz 3. Pierwszy Kongres Kontynentalny proklamował niepodległość 13 kolonii. (F) 4. Niepodległość kolonii została ogłoszona w roku ...(1776) Prawda czy fałsz 1781 – Yorktown – armia brytyjska zostaje zmuszona do poddania się; 1783 – traktat wersalski – Stany Zjednoczone uzyskują</p>	<p>c. Saratoga</p> <p>10. Decydujące zwycięstwo armii amerykańskiej miało miejsce w:</p> <p>a. Paryżu b. Waszyngtonie</p> <p>c. Yorktown</p> <p>11. Podpisano traktat pokojowy kończący amerykańską wojnę o niepodległość w:</p> <p>a. Lyonie</p> <p>b. Wersalu c. Chamonix</p> <p>12. Zwycięstwo kolonii miało pozytywne konsekwencje dla rdzennych plemion Ameryki Północnej. (F)</p> <p>13. Kolonia to:</p> <p>a. Grupa statków, które przewoziły herbatę z portu w Colone</p> <p>b. Kraj, znajdujący się pod kontrolą polityczną innego kraju</p> <p>c. Spotkanie w celu dyskusji między delegatami</p>
--	--	---

	<p>niepodległość od Wielkiej Brytanii; 1787 – W Filadelfii uchwalono Konstytucję Stanów Zjednoczonych Ameryki,</p> <p>Konsekwencje: Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki Rozwój gospodarczy i militarny nowego państwa Kolonizacja terytoriów na zachodzie USA, eksterminacja plemion indiańskich; 4 lipca - Dzień Niepodległości - do dziś jest świętem narodowym USA.</p>	
<p>16. Ruch sufrażystek: kobiety walczą o prawo do głosowania: 1893-1928</p>	<p>Tło historyczne: Do dziś na całym świecie łamane są prawa człowieka. Większość krajów na świecie zdecydowała się pójść w kierunku ich poszanowania. Jednak sytuacja nie zawsze była tak dobra. Przykładem są kobiety, których pozycja społeczna była gorsza niż mężczyzn. Nie mogli sami decydować, nie mieli prawa głosu. Nie zapewniono prawa do nauki. Dopiero pod koniec XIX wieku w społeczeństwach pojawiła się chęć zmian, coraz więcej osób wspierało różnego rodzaju inicjatywy prowadzące do poprawy sytuacji. Istnieją ruchy, które całkowicie zmieniają życie społeczne. Jednym z nich jest ruch sufrażystek, grupa aktywistek w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych walczących</p>	<p>1. Suffrage od łacińskiego słowa suffragium odnosi się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Ci, którzy cierpieli, aby uzyskać prawo głosu b. Głos oddany przy podejmowaniu decyzji w kontrowersyjnej kwestii c. Poświęcenia, które muszą być poniesione dla rządu przedstawicielskiego <p>2. Jaka jest różnica między słowem sufrażystką a sufrażystą?</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Sufrażysta odnosi się do mężczyzn, a sufrażystka do kobiet b. Sufrażystka była używana w odniesieniu do kobiet ubiegających się o prawo do głosowania. c. Sufrażystka jest terminem obraźliwym, podczas gdy sufrażysta nie <p>3. Konwencja praw kobiet odbyła się w Seneca Falls w 1848 roku. Dokument sporządzony na tej konwencji nosił nazwę:</p>

	<p>o prawo wyborcze dla kobiet – pełne lub częściowe.</p> <p>Członkowie ruchu używali bardzo różnych metod, aby osiągnąć swoje cele. Należą do nich działania zmieniające świadomość społeczną, protesty, petycje czy nawet metody obywatelskiego nieposłuszeństwa. Ich wieloletnie i konsekwentne działania doprowadziły do sytuacji, w której w większości krajów świata prawa kobiet i mężczyzn zostały zrównane.</p> <p>Uzyskanie pełnych praw wyborczych dla kobiet nie kończy walki o równość płci. Do rozwiązania pozostają kwestie dostępu do edukacji (ruch feministyczny) oraz zwiększania udziału kobiet w życiu publicznym (emancypacja). Ponadto można zaobserwować niesprawiedliwe traktowanie kobiet w pracy zawodowej – blokada awansu, niższe wynagrodzenie. W niektórych krajach kobiety borykają się z problemem dostępu do opieki medycznej, posiadania własności. W ostatnich latach nastąpiła zmiana postaw społecznych w tych kwestiach. Nie można liczyć na całkowite zniesienie nierówności płci na świecie.</p>	<p>a. „Niezbyszwalne prawa kobiet” b. „Deklaracja praw kobiet” c. „Deklaracja uczuć”</p> <p>4. Czy 19. poprawka do konstytucji Stanów Zjednoczonych została ratyfikowana 18 sierpnia 1920 r.? (P)</p> <p>5. Wczesne sufrażystki były krytykowane za które z poniższych:</p> <p>a. Brak wsparcia dla kobiet o innym kolorze skóry b. Przemoc i niszczenie mienia c. Podpalanie szrynek pocztowych</p> <p>6. Czy to symbol ruchu feministycznego? (P)</p>
--	---	--

<p>17. Rewolucja Rosyjska: 1917-1922</p>	<p>Rewolucja rosyjska miała miejsce w 1917 roku, kiedy chłopci i klasa robotnicza Rosji zbuntowali się przeciwko rządowi cara Mikołaja II. Na ich czele stał Władimir Lenin i grupa rewolucjonistów zwanych bolszewikami. Nowy rząd komunistyczny stworzył kraj Związku Radzieckiego.</p> <p>Rosyjscy carowie</p> <p>Przed rewolucją Rosją rządził potężny monarcha zwany carem. Całkowitą władzę w Rosji sprawował car. Dowodził armią, posiadał znaczną część ziemi, a nawet kontrolował kościoły.</p> <p>W okresie poprzedzającym rewolucję rosyjską życie robotników i chłopów było bardzo trudne. Pracowali za niewielkie pieniądze, często nie mieli jedzenia i byli narażeni na niebezpieczne warunki pracy. Klasa arystokratyczna traktowała chłopów jak niewolników, dając im niewiele praw na mocy prawa i traktując ich prawie jak zwierzęta.</p> <p>Krwawa niedziela</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przed rewolucją Rosją rządził potężny monarcha zwany carem. Całkowitą władzę w Rosji sprawował car. (P) 2. Na czele rewolucji rosyjskiej stanął Władimir Lenin oraz grupa rewolucjonistów zwanych bolszewikami. (P) 3. Główne wydarzenie, które doprowadziło do rewolucji rosyjskiej, miało miejsce 22 stycznia 1925 r. Ten dzień nazywa się Krwawą Niedzielą. (F) 4. W latach 1918-1920 w Rosji trwała wojna domowa między bolszewikami a antybolszewikami. Zwyciężyli bolszewicy, a nowe państwo nazwano ZSRR. (P) 5. Naród rosyjski po raz pierwszy zbuntował się na początku 1927 roku. (F)
--	--	---

Wielkie wydarzenie, które doprowadziło do rewolucji rosyjskiej, miało miejsce 22 stycznia 1905 r. Do pałacu carskiego maszerowała duża liczba robotników, aby złożyć petycję o lepsze warunki pracy. Zostali ostrzelani przez żołnierzy i wielu z nich zostało zabitych lub rannych. Ten dzień nazywa się Krwawą Niedzielą.

Przed Krwawą Niedzielą wielu chłopów i robotników czciło cara i uważało, że jest on po ich stronie. Winę za swoje kłopoty zrzucali na rząd, a nie na cara. Jednak po strzelaninach car był postrzegany jako wróg klasy robotniczej i pragnienie rewolucji zaczęło się rozprzestrzeniać.

Pierwsza Wojna Światowa

W 1914 roku rozpoczęła się I wojna światowa, a Rosja była w stanie wojny z Niemcami. Ogromna armia rosyjska została utworzona przez zmuszenie klasy robotniczej i chłopów do przyłączenia się. Chociaż armia rosyjska była liczna, żołnierze nie byli wyposażeni ani wyszkoleni do walki. Wielu z nich wysłano do walki bez butów, jedzenia, a nawet broni. W ciągu następnych

trzech lat w bitwach zginęło prawie 2 miliony rosyjskich żołnierzy, a kolejne 5 milionów zostało rannych. Rosjanie obwiniali cara o przystąpienie do wojny i śmierć tak wielu młodych mężczyzn.

Rewolucja lutowa

Naród rosyjski po raz pierwszy zbuntował się na początku 1917 roku. Rewolucja rozpoczęła się, gdy pewna liczba robotników zdecydowała się na strajk. Wielu z tych pracowników zebrało się podczas strajku, aby dyskutować o polityce. Zaczęli się buntować. Car Mikołaj II nakazał wojsku stłumić zamieszki. Jednak wielu żołnierzy odmówiło strzelania do narodu rosyjskiego, a armia rozpoczęła bunt przeciwko carowi.

Po kilkudniowych zamieszkach armia zwróciła się przeciwko carowi. Car został zmuszony do zrzeczenia się tronu, a władzę przejął nowy rząd. Rządem kierowały dwie partie polityczne: Rada Piotrogradzka (reprezentująca robotników i żołnierzy) oraz Rząd Tymczasowy (rząd tradycyjny bez cara).

	<p>Rewolucja bolszewicka</p> <p>W ciągu następnych kilku miesięcy obie strony rządziły Rosją. Jedną z głównych frakcji Rady Piotrogradzkiej była grupa zwana bolszewikami. Kierował nimi Władimir Lenin i wierzyli, że nowy rząd rosyjski powinien być rządem marksistowskim (komunistycznym). W październiku 1917 roku Lenin przejął pełną kontrolę nad rządem w tak zwanej rewolucji bolszewickiej. Rosja była teraz pierwszym krajem komunistycznym na świecie.</p> <p>Wyniki</p> <p>W latach 1918-1920 w Rosji trwała wojna domowa między bolszewikami (zwanymi też Armią Czerwoną) a antybolszewikami (Biała Armia). Zwyciężyli bolszewicy, a nowe państwo nazwano ZSRR (Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich).</p>	
<p>18. Powstaje Organizacja Narodów Zjednoczonych: 1945-1946 (Europa,</p>	<p>Organizacja Narodów Zjednoczonych (lub ONZ), szczególnie nieformalnie nazywana również Organizacją Narodów Zjednoczonych (lub ONZ), jest największą na świecie i najbardziej uznaną organizacją międzynarodową. W chwili powstania ONZ</p>	<p>1. Czy wynalezienie mikroelektroniki (tranzystory, układy scalone) zapoczątkowało rewolucję cyfrową? (P)</p> <p>2. Wi-Fi służy do komunikacji bezprzewodowej urządzeń mobilnych? (P)</p>

<p>Ameryka Północna i Południowa, Azja, Afryka, Australia)</p>	<p>liczyła 51 państw członkowskich. Dziś ma 193; prawie wszystkie suwerenne państwa świata. Siedziba główna ONZ znajduje się na terytorium międzynarodowym w Nowym Jorku, a inne główne biura znajdują się w Genewie, Nairobi, Wiedniu i Hadze (siedziba Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości).</p> <p>Jest organizacją międzyrządową, której deklarowanym celem jest rozwijanie przyjaznych stosunków między narodami, nawiązywanie współpracy międzynarodowej oraz bycie ośrodkiem harmonizacji działań narodów. Inne cele obejmują utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, ochronę praw człowieka, dostarczanie pomocy humanitarnej, promowanie zrównoważonego rozwoju i przestrzeganie prawa międzynarodowego.</p> <p>ONZ powstała po II wojnie światowej w celu zapobiegania przyszłym wojnom światowym. 25 kwietnia 1945 r. 50 krajów spotkało się w San Francisco na konferencji i rozpoczęło prace nad Kartą Narodów Zjednoczonych, która została przyjęta 25 czerwca 1945 r. i weszła w życie 24</p>	<p>3. Obserwujemy bardzo szybki rozwój bankowości elektronicznej. Czy Bitcoin jest wirtualną walutą? (P)</p> <p>4. Czy drukarka 3D służy do drukowania na papierze? (F)</p> <p>5. Wirtualna rzeczywistość i sztuczna inteligencja – czy znaczą to samo? (F)</p>
--	--	--

	października 1945 r., kiedy ONZ rozpoczęła działalność.	
19. Rewolucja cyfrowa: Wynalazek cyfrowego komputera elektrycznego	<p>Tło historyczne: Od samego początku człowiek dążył do jak największego wykorzystania techniki w swoim życiu. W różnych epokach wynaleziono przełomowe urządzenia, takie jak koło, silnik parowy czy samolot. Zaraz po wynalezieniu prowadzono prace nad udoskonaleniem tych urządzeń. Wielki przełom nastąpił po zakończeniu II wojny światowej, kiedy gospodarki wszystkich krajów przestawiono w dużej mierze na produkcję cywilną. Odkryto półprzewodniki, co pozwoliło na rozwój elektroniki i miniaturyzację urządzeń.</p> <p>Powstały pierwsze komputery. Rozwija się Internet i sieci telefonii komórkowej. Powstał nowy typ społeczeństwa, które na co dzień wykorzystuje komputer jako narzędzie pracy. Dzięki komputeryzacji i niesamowicie szybkiej wymianie danych przez Internet, klasyczne gazety, książki i telewizja tracą swoje znaczenie. Digitalizacja zbiorów umożliwia dostęp dla większej liczby osób. Komputeryzacja życia społecznego umożliwia dostęp do publikacji w innych językach. To pozwala na</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Czy wynalezienie mikroelektroniki (tranzystory, układy scalone) zapoczątkowało rewolucję cyfrową? (Prawda/Fałsz) 2) Wi-Fi służy do bezprzewodowej komunikacji urządzeń mobilnych? (Prawda/Fałsz) 3) Możemy zaobserwować bardzo szybki rozwój bankowości elektronicznej. Czy Bitcoin jest wirtualną walutą? (Prawda/Fałsz) 4) Czy drukarka 3D służy do drukowania na papierze?(Prawda/Fałsz) 5) Wirtualna rzeczywistość i sztuczna inteligencja - czy oznaczają to samo? (True/False)

	<p>załatwianie spraw w urzędach, a nawet głosować.</p> <p>Dzięki rewolucji cyfrowej pojawia się pojęcie sztucznej inteligencji, która ma pomóc ludziom w podejmowaniu decyzji, a nawet ich zastąpić. Niestety, wszystko po to, by usłyszeć głosy, że tak szybki rozwój może doprowadzić do całkowitego zastąpienia człowieka przez maszyny, a nawet jego eliminacji. Zwolennicy tej teorii twierdzą, że fikcja przedstawiona w takich filmach jak Terminator, Irobot czy The Matrix jest możliwa do zrealizowania.</p>	
<p>20. Związek Radziecki wystrzeliwuje Sputnika, pierwszą satelitę stworzoną przez człowieka: 10/4/1957 (Rosja)</p>	<p>Tło historyczne:</p> <p>Od początku istnienia ludzie chcieli latać. Samo latanie to nic innego jak wykorzystanie zasad fizyki. Latanie ma również szerszy wymiar, kojarzy się z niezależnością i wolnością człowieka.</p> <p>Podobno pierwszymi lotnikami były mityczne postacie Dedala i Ikara, którzy skonstruowali skrzydła i podjęli próbę ucieczki z Krety. Ucieczka, która zakończyła się tragicznie. Duże znaczenie dla lotnictwa miał Leonardo da Vinci ze swoimi ponadczasowymi wizjami i wynalazkami. Źródła historyczne podają kilka interesujących faktów na temat</p>	<p>1) Związek Radziecki rozpoczął wyścig kosmiczny wystrzeliwując jakiego satelitę w kosmos?</p> <p>a) Kosmos b) Spektr c) Sputnik d) Voyager</p> <p>2) Czy to jest Sputnik - pierwszy sztuczny satelita ziemi? (Tak lub Nie)</p>

podejmowanych przez człowieka próby wzbicia się człowieka w powietrze: pierwszy swobodny lot balonem odbył się 21 listopada 1783 roku w Paryżu. Na stronie 17 grudnia 1903 roku bracia Wright dokonali pierwszego lotu samolotem, przelatując aż 36 metrów. W kolejnych latach, dzięki rozwojowi nauki i techniki, człowiek udoskonalał maszyny latające, a loty stawały się coraz dłuższe i bezpieczniejsze.

Po zakończeniu II wojny światowej gospodarki państw zostały przestawione z produkcji wojskowej na cywilną. Jesteśmy świadkami bardzo dużego skoku w każdej dziedzinie - umożliwia on podbój kosmosu. Dodatkowym katalizatorem jest rywalizacja między USA a ZSRR. 4 października 1957 roku Rosjanie jako pierwsi wystrzelili w kosmos jakiś obiekt - pierwszego sztucznego satelitę Ziemi. Kilka lat później mamy pierwszego człowieka w kosmosie - Jurija Gagarina. Pierwszą kobietę w kosmosie - Walentinę Tereszkową. Początkowe sukcesy Rosjan przyćmiły Stany Zjednoczone - pierwszy człowiek na Księżycu - Neil Armstrong (20 lipca 1969). Program promów kosmicznych. Istnieją również wspólne

Zmienione pytanie: Czy Sputnik był pierwszym satelitą Ziemi? (Nie) (brak możliwości wklejenia zdjęcia)

3) Spójrz na grafikę i wskaż nazwę przedmiotu:

- a) Luna 10
- b) Sojuz 4
- c) **Sputnik 1**
- d) Wostok 1

4) Kiedy został wystrzelony pierwszy satelita Ziemi?

- a) 14 grudnia 1903
- b) 8 maja 1945

	<p>programy międzynarodowe - ISS, gdzie na rotacji mogą przebywać kosmonauci z krajów uczestniczących w projekcie.</p> <p>Wspólne działania państw mogą przyczynić się do dalszej eksploracji kosmosu. Być może odkrycie nowych planet podobnych do Ziemi i próby ich kolonizacji.</p>	<p>c) 4 października 1957</p> <p>d) 20 lipca 1969</p>
--	--	---

<p>21. Jurij Gagarin zostaje pierwszym człowiekiem w kosmosie: 1961 (Rosja)</p>	<p>Jurij Aleksiejewicz Gagarin (9 marca 1934 - 27 marca 27, 1968) był rosyjskim kosmonautą (astronautą). 12 kwietnia 1961 roku, został wystrzelony w rakiecie przez Związek Radziecki i stał się wtedy pierwszym człowiekiem w kosmosie.</p> <p>Jurij Gagarin urodził się we wsi Kłuszyn koło Gżatska (obecnie w obwodzie smoleńskim, Rosja), 9 marca 1934 roku. Miejscowość obok Gżatska została w 1968 roku przemianowana na cześć Gagarina. Jego rodzice, Aleksiej Iwanowicz Gagarin i Anna Timofiejewna Gagarina, pracowali w kolektywnym gospodarstwie rolnym. Podczas gdy pracownicy fizyczni są uważani za "chłopów", może to być zbyt uproszczone określenie, jeśli chodzi o jego rodziców - jego matka podobno uwielbiała czytać, a ojciec był wykwalifikowanym stolarzem. Jurij był trzecim z czworga dzieci, a jego starsza siostra pomagała mu w jego wychowaniu, gdy rodzice pracowali. Jak miliony ludzi w Związku Radzieckim, rodzina Gagarina ucierpiała podczas inwazji nazistów w czasie II wojny światowej. Jego dwójka starszego rodzeństwa została w 1943 roku wywieziona do nazistowskich Niemiec do niewolniczej</p>	<p>1) Jurij Aleksiejewicz Gagarin (9 marca 1934 – 27 marca 1968) był rosyjski kosmonauta (astronauta). Stał się pierwszym człowiekiem w kosmosie 12 kwietnia 1961 roku w rakiecie wystrzelonej przez Związek Radziecki. (P)</p> <p>Krótsza wersja: Jurij Aleksiejewicz Gagarin był rosyjskim kosmonautą (astronautą). On został pierwszym człowiekiem w kosmosie 1 kwietnia. (P)</p> <p>2) 12 kwietnia 1981 roku Gagarin jako pierwszy człowiek poleciał w kosmos, na pokładzie statku Wostok 3KA-3 (Wostok 1). (F)</p> <p>3) Ludzie Zachodu twierdzili, że Gagarin podczas lotu kosmicznego powiedział: „Nie widzę tu żadnego Boga”. (P)</p> <p>4) W 1982 został deputowanym do Rady Najwyższej Związku Radzieckiego. (F)</p> <p>5) Ludzie nie są pewni, co spowodowało katastrofę, ale dochodzenie z 1986 roku sugeruje, że turbulencje z myśliwca przechwytyjącego Su-11, Fishpot-C używającego dopalaczy mogły spowodować, że samolot Gagarina wymknął się spod kontroli. (P)</p> <p>Krótsza wersja: Przyczyna katastrofy jest nieznana, ale mogą to być turbulencje z myśliwca przechwytyjącego Su-11, używającego dopalaczy. (P)</p>
---	---	--

	<p>pracy i wróciła dopiero po wojnie. W młodości Yuri interesował się kosmosem i planetami, i zaczął marzyć o swojej kosmicznej podróży, która która pewnego dnia miała stać się rzeczywistością. Yuri był uważany przez swoich nauczycieli, jako bystry i pracowity, czasami złośliwy.</p> <p>Jego nauczyciel matematyki i nauk ścisłych latał w czasie wojny w radzieckich siłach powietrznych, co podobno wywarło pewne wrażenie na młodym Gagarinie. W 1960 roku, po procesie poszukiwania i selekcji, Jurij Gagarin został wybrany wraz z 19 innymi odkrywcami kosmosu do radzieckiego programu kosmicznego. Wraz z innymi, którzy wkrótce mieli zostać odkrywcami kosmosu, został poddany eksperymentom mającym na celu sprawdzenie jego zdolności fizycznych i psychicznych; przeszedł również szkolenie przed zbliżającym się lotem. Z dwudziestu pierwotnie wybranych, ostateczny wybór do pierwszego startu padł na Gagarina i Ghermana Titowa ze względu na ich wyniki w treningu, jak również sprawność fizyczną.</p> <p>12 kwietnia 1961 roku Gagarin został pierwszym człowiekiem, który odbył podróż w kosmos, startując na orbitę na pokładzie</p>	
--	--	--

	<p>Wostoka 3KA-3 (Wostok 1). Jego znak wywoławczy w tym locie to Kedr (Cedr; rosyjski: Кедр). Podczas lotu Gagarin zagwizdał słynną piosenkę "Ojczyzna słyszy, ojczyzna wie" (ros. Родина слышит, Родина знает). Pierwsze dwa wersy pieśni to: 'Ojczyzna słyszy, Ojczyzna wie/Gdzie jej syn leci po niebie'. Pieśń ta została napisana przez Dymitra Szostakowicza w 1951 roku (opus 86), do słów Jewgienija Dolmatowskiego.</p> <p>Następnie Gagarin został zastępcą dyrektora ds. szkolenia w bazie szkoleniowej kosmonautów Star City. W tym samym czasie rozpoczął ponowny trening jako pilot myśliwski. 27 marca 1968 roku, podczas rutynowego lotu szkoleniowego z bazy lotniczej Chkalovsky, on i instruktor lotniczy Władimir Seryogin zginęli w katastrofie MiG-15UTI w pobliżu miasta Kirzhach. Gagarin i Seryogin zostali pochowani w murach Kremla na Placu Czerwonym. Ludzie nie są pewni, co spowodowało katastrofę, ale śledztwo z 1986 roku uważa, że turbulencje od przechwytyującego Su-11 "Fishpot-C" używającego swoich dopalaczy mogły spowodować, że samolot Gagarina wymknął się spod kontroli.</p>	
--	--	--

--	--	--

<p>22. Prezydent USA John F. Kennedy zostaje zamordowany w Dallas, Texas: 11/22/1963 (USA)</p> <p>Polska</p>	<p>Tło historyczne:</p> <p>Po zakończeniu II wojny światowej świat został podzielony przez największe mocarstwa na strefy wpływów. Prowadziło to do ciągłego stanu napięcia i rywalizacji między blokiem wschodnim (UKład Warszawski) a Zachodem (NATO). Jednym z charakterystycznych działań tego okresu jest wzmożona aktywność militarna - budowa nowych typów broni, tworzenie nowych baz wojskowych. A nawet wyścig kosmiczny. Każda część ziemi w latach 1944-1991 była pod wpływem jednego z mocarstw. Powstawały bazy wojskowe, szkolono jednostki paramilitarne. Równocześnie widoczna była rywalizacja w wymiarze gospodarczym. Sukcesy wykorzystywała propaganda, zwłaszcza propaganda ZSRR, ale nigdy nie pokazała drugiej strony - kosztów społecznych i finansowych, biedy, braku żywności.</p> <p>W 1961 roku John Fitzgerald Kennedy zostaje 35. prezydentem Stanów Zjednoczonych. Prowadząc aktywną politykę zagraniczną, której głównym celem była normalizacja stosunków z ZSRR. Mimo deklarowanej przyjaźni i normalizacji stosunków, młody prezydent nie był</p>	<p>Pytania:</p> <p>1) Czy to John Fitzgerald Kennedy, 35. prezydent USA? (Prawda/Fałsz)</p> <p>2) Jedno z najstydniejszych zdjęć z dnia zamachu. Czy JFK został zabity w Nowym Jorku? (True/False)</p>
--	--	---

	<p>postrzegany przez władze Związku Radzieckiego jako wybitny, doświadczony polityk - wręcz przeciwnie. Dlatego też odważyły się one wysłać na Kubę rakiety z głowicami nuklearnymi. To jedno z najważniejszych wydarzeń za prezydentury "JFK" - zwane "kryzysem kubańskim". Dzięki wykorzystaniu informacji wywiadowczych, JFK był w stanie wykorzystać błąd o gotowości do zniszczenia radzieckich okrętów zbliżających się do Kuby wszelkimi możliwymi środkami. Również w wyniku działań dyplomatycznych udało się zażegnać kryzys i oddalić od świata wizję "trzeciej wojny".</p> <p>Został zamordowany 22 listopada 1962 roku w Dallas. Powołana "komisja Warrena" ustaliła, że zabójcą był Lee Harvey Oswald, który od kilku lat przebywał w Związku Radzieckim. którego kilka dni później zabił Jack Ruby. Do dziś śmierć prezydenta jest tajemnicą, a towarzyszące tajemniczej śmierci teorie spiskowe wciąż funkcjonują w przestrzeni publicznej. Fakt śmierci prezydenta został wykorzystany w filmach, książkach, a nawet grach komputerowych.</p>	<p>Zmieniona forma pytania: Czy John F. Kennedy został zabity w Nowym Jorku? (F) (brak możliwości dodania wstawieni wstawienia zdjęcia)</p> <p>3) Radziecki statek transportowy płynący na jedną z wysp w Ameryce Północnej. Czy było to Haiti? (Prawda/Fałsz)</p> <p>Prawidłowa odpowiedź: Wyspa/państwo Kuba (1962, "Kubański kryzys rakietowy")</p>
--	--	--

	<p>Radzieckiego jako wybitny, doświadczony polityk – wręcz przeciwnie. Dlatego odważyli się wystać na Kubę rakiety z głowicami nuklearnymi. To jedno z najważniejszych wydarzeń podczas prezydentury JFK – zwane Kryzysem Kubańskim. Korzystając z informacji wywiadowczych, JFK był w stanie wykorzystać blef, będąc gotowym do zniszczenia radzieckich statków zbliżających się do Kuby wszelkimi możliwymi środkami. Również w wyniku działań dyplomatycznych kryzys został zażegnany, a wizja „trzeciej wojny” została zażegnana. został usunięty ze świata. Został zamordowany 22 listopada 1962 roku w Dallas. Powołana komisja Warrena ustaliła, że zabójcą był Lee Harvey Oswald, który przebywał w Związku Radzieckim od kilku lat. który został zabity przez Jacka Ruby'ego kilka dni później. Do dziś śmierć prezydenta jest tajemnicą, a teorie spiskowe towarzyszące tajemniczym śmierciom wciąż funkcjonują w przestrzeni publicznej. Fakt śmierci prezydentów wykorzystano w filmach, książkach, a nawet w grach komputerowych.</p>	<p>3) Radziecki statek transportowy płynący na jedną z wysp w Ameryce Północnej. Czy to było Haiti? (F)</p>
--	--	---

<p>23. Narodziny Internetu: 1965-1995 (US)</p> <p>Polska</p>	<p>Tło historyczne:</p> <p>Prototypem współczesnego Internetu jest amerykańska sieć ARPANET, dzięki której komputery miały się ze sobą komunikować w celu zintensyfikowania działań projektów naukowych służących celom militarnym.</p> <p>W pewnym momencie, z sobie tylko znanych powodów, armia amerykańska rezygnuje z tego projektu. Internet przechodzi do "cywila". Od tego czasu międzynarodowa sieć systematycznie się rozwija. Z czasem zwiększa się liczba podłączonych komputerów. Coraz więcej uczelni bierze udział w tym przedsięwzięciu. Powstaje pierwsza poczta elektroniczna. W 1973 roku ARPANET dociera do Norwegii, ale rozwój nie jest tak dynamiczny jak obecnie. W ostatniej dekadzie XX wieku pojawiają się pierwsze strony internetowe. Pojawiają się nowe usługi wykorzystujące Internet, takie jak bankowość elektroniczna, usługi multimedialne, które są wykorzystywane przez wszystkich użytkowników do pracy lub rozrywki. Handel towarami nabiera nowego znaczenia. Likwidacja pośredników, bezpośrednia wysyłka towaru od sprzedawcy do klienta</p>	<p>pytania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Angielskie słowo "windows" oznacza również nazwę systemu operacyjnego dla komputerów (True/False) 2. Te programy dają dostęp do treści zamieszczonych w Internecie. Czy są to przeglądarki internetowe? (Prawda/Falsz) 3. W mediach społecznościowych wykorzystywane są programy ułatwiające kontakt. Czy przedstawione poniżej są komunikatorami? (P) <ol style="list-style-type: none"> 1) Które przedstawione poniżej serwisy umożliwiają słuchanie muzyki? Disney+, Netflix, Twister, Spotify
--	---	--

	<p>skraca czas i obniża cenę jednostkową produktu.</p> <p>Internet ma również swoją ciemną stronę - "Darknet". Dostęp do niej mają osoby, które spełniają określone kryteria. Zapewnia on większą anonimowość i ochronę podczas komunikacji. Użytkownicy mają również dostęp do treści, które nie mogą być publikowane w Internecie.</p>	
--	--	--

		<p>2) Początki Internetu datuje się na:</p> <ul style="list-style-type: none">a. 1969b. 1970c. 1960d. 1980 <p>3) Pierwotny ARPANET został zamknięty w</p> <ul style="list-style-type: none">a. 1990b. 1995c. 1980d. 1970 <p>4) Internet daje nam dostęp do wielu zasobów, z którymi inaczej nie moglibyśmy się zetknąć. (Prawda/Falsz)</p> <p>5) Informacjom w Internecie zawsze można ufać, że są prawdziwe. Nie byłoby ich w sieci, gdyby nie były prawdziwe (Prawda/Falsz).</p> <p>6) Jaki procent gospodarstw domowych w Unii Europejskiej miał dostęp do Internetu?</p> <ul style="list-style-type: none">a. powyżej 50%b. powyżej 80%
--	--	--

<p>24. Czas myśliwych i chłopów (3000 P.N.E.)</p>	<p>Prehistoria to historia społeczeństw ludzkich, w których pismo nie jest znane. Ponieważ nie każde społeczeństwo poznaje pismo w tym samym czasie, czas trwania prehistorii również różni się w zależności od obszaru. W czasach prehistorycznych człowiek początkowo egzystował jako myśliwy/zbieracz. Później przechodzi do rolnictwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sposób życia myśliwych-zbieraczy - pojawienie się rolnictwa i społeczeństw rolniczych - powstanie pierwszych społeczeństw miejskich <p>Gospodarka i technologia</p> <p>Myśliwi i zbieracze są w dużym stopniu uzależnieni od tego, co oferuje im środowisko naturalne. Z czasem rozwijają techniki, które pozwalają im łatwiej przetrwać w różnych środowiskach i coraz bardziej rozprzestrzeniać się po całym świecie. Pomimo ograniczonych zasobów technicznych prehistoryczni łowcy-zbieracze czasami w sposób zrównoważony zakłócali swoje naturalne środowisko.</p>	<p>1) Jak dowiedzieliśmy się o tym, co działo się w czasach pierwszych ludzi?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Pieśni i wiersze b) Opowiadane historie c) Znaleźiska w ziemi d) Wykopane groby <p>2) Czy pierwsi ludzie potrafili pisać?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Czasami b) Tak c) Nie <p>3) Jak pierwsi ludzie zdobywali pożywienie?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) W sklepie b) Na rynku c) Podczas polowania d) Z rolnictwa <p>4) Gdzie mieszkali pierwsi ludzie?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) W zamkach b) W drewnianych domach c) W lasach d) W jaskiniach <p>5) Z czego były wykonane ich naczynia?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Z żelaza b) Z gliny c) Z brązu d) Z innego metalu
---	---	---

	<p>Organizacja społeczna Myśliwi-zbieracze żyją na ogół w społeczeństwie niehierarchicznym. Wielkość grupy wynosi od 25 do 50 osób. Od czasu do czasu ludzie zbierają się w plemiona.</p> <p>Sztuka i religia Istnieją znaleziska, które wskazują na życie, w którym sztuka i religia odgrywają rolę.</p> <p>Gospodarka i rozwój techniczny W dłuższej perspektywie ludzie zaczynają uprawiać rolę. Dzięki temu mogą uzyskać więcej żywności na danym obszarze. Formacja posiadania i barter będą teraz również odgrywać rolę. Rolnictwo prowadzi czasem do zniszczenia przyrody poprzez erozję gleby.</p> <p>Organizacja społeczna Rolnicy żyją w wioskach liczących \pm 100 osób. Są oni zmuszeni są do obrony swojej ziemi przed najeźdźcami.</p>	
--	---	--

	<p>Łowcy-zbieracze na ogół żyją w społeczeństwie nie hierarchicznym. Wielkość grupy wynosi od 25 do 50 osób. Od czasu do czasu ludzie zbierają się w plemiona.</p> <p>Sztuka i religia Istnieją znaleziska wskazujące na życie, w którym rolę odgrywają sztuka i religia.</p> <p>Rozwój ekonomiczny i techniczny W dłuższej perspektywie ludzie zaczęli uprawiać ziemię. To pozwala im zdobyć więcej jedzenia na danym obszarze. Formowanie posiadania i handel wymienny będą teraz odgrywać pewną rolę. Rolnictwo czasami prowadzi do szkód w przyrodzie poprzez erozję gleby. Organizacja społeczna Rolnicy mieszkają we wsiach liczących ± 100 osób. Zmuszeni są bronić swojej ziemi przed najeźdźcami.</p> <p>Sztuka i religia Istnieją znaleziska wskazujące na życie, w którym rolę odgrywają sztuka i religia.</p>	<p>6) Czego pierwsi ludzie używali do łapania zwierząt? a) Siekiery ręcznej b) włócznie c) Skrobaczki</p> <p>7) Ludzie w czasach prehistorycznych czasami tworzyli petroglify. Czy oni to zrobili ołówkiem? (F)</p> <p>8) Co pierwsi ludzie najczęściej rysowali na skałach? a) Portrety b) Ryby c) Dzikie zwierzęta d) Łodzie</p> <p>9) Jak pierwsi rolnicy zdobywali większość pożywienia? a) Z połówów b) Z polowań c) Z bydła d) Z ich ziemi</p>
--	---	--

		<p>10) Dlaczego posiadanie stałego miejsca stało się ważne?</p> <ul style="list-style-type: none">a) By być z rodzinąb) Aby móc trzymać bydłoc) Aby uprawiać ziemięd) Aby kontrolować teren <p>11) Dlaczego ogień był tak ważny dla pierwszych rolników?</p> <ul style="list-style-type: none">a) Aby bronić się przed dzikimi zwierzętamib) Aby wypalać lasy pod uprawę ziemic) Aby utrzymać ciepło w zimied) Do gotowania <p>12) Gdzie mieszkali pierwsi rolnicy?</p> <ul style="list-style-type: none">a) W jaskiniachb) W zamkachc) W domach z drewna i błotad) W mieszkaniach <p>13) Co rolnicy robili z dzikimi zwierzętami?</p> <ul style="list-style-type: none">a) Zabijali jeb) Polowali na niec) Sprzedali je do zood) Udomowili je <p>14) Z jakich materiałów pierwsi rolnicy wykonywali swoje narzędzia i przybory?</p> <ul style="list-style-type: none">a) Ze złotab) Z żelazac) Z brązud) Z kamienia, gliny i drewna
--	--	---

		<p>15) Z jakich materiałów rolnicy wykonywali później swoje narzędzia?</p> <ul style="list-style-type: none">a) Ze złotab) Z żelaza i brązuc) Z kamieniad) Z gliny i drewna <p>16) Myśliwi żyli w grupach, w plemionach. W jaki sposób chłopci zaczęli żyć razem?</p> <ul style="list-style-type: none">a) W grodachb) W miastachc) W wioskachd) W jaskiniach
--	--	---

<p>25. Czas Greków i Rzymian (3000 p.n.e. - 500 R. n.e.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obywatelstwo i myślenie naukowe w greckim mieście-państwie - rozprzestrzenianie się kultury grecko-rzymskiej i konfrontacja z kulturą germańską - Chrześcijaństwo w Cesarstwie Rzymskim: od religii zakazanej do jedynie dozwolonej <p>Źródła</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wiedza o starożytności opiera się częściowo na materialnych pozostałościach. Pokazują one, jak w tym okresie rozwijała się technika i styl. - Społeczeństwa w czasach starożytnych rozwinęły system pisma. <p>Istnieją źródła pisane na wszystkie rodzaje tematów. W rezultacie mamy lepszy wgląd w świat myśli i życia w starożytności niż w życie w czasach prehistorycznych. Pismo łacińskie zostało rozpowszechnione w Europie Zachodniej przez Rzymian.</p> <p>Cywilizacja grecko-rzymska (700 p.n.e.-500 n.e.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój gospodarczy i kolonizacja. - Gdy Grecy i Rzymianie nie mają już wystarczającej ilości gruntów rolnych, muszą zapewnić sobie dodatkowe źródła utrzymania. Szukają tego głównie w ekspansji terytorialnej. 	<p>W Grecji, osady chłopskie rozrosły się do miast, które stopniowo tworzyły własne imperium. W Atenach powstał nawet system polityczny który do dziś znamy jako demokrację, formę rządu, w której władza spoczywa w rękach mieszkańców. Miasta te rozkwiatały, także dzięki morskiemu handlowi. Rozwijało się także pismo, nauka i sztuka.</p> <p>1) Grecja i Ateny rozkwitły dzięki morskiemu handlowi. Pismo, nauka i sztuka również się rozwinęły. Skąd to wszystko wiemy?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Z zachowanych pism b) Z opowiadanych historii c) Z pozostałości d) Z odkryć w ziemi <p>2) Czym różniły się rozwijające się miasta od pierwszych osad chłopskich, zwłaszcza pod względem wyglądu?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Miasta miały budynki z kamienia, świątynie, koszary wojskowe, budynki urzędowe b) Miasta miały drapacze chmur c) Miasta miały zamki w powietrzu <p>3) Miasta greckie rozkwiatały, także dzięki handlowi zamorskiemu. Pismo, nauka i sztuka również się rozwijały. Później, gdy Rzymianie rozszerzyli swój obszar władzy, weszli w kontakt z kulturą grecką kulturą, z której wiele przejęli. Dlaczego Grecy i Rzymianie zaczęli rozszerzać swoje terytoria przez podboje?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) mieli łodzie
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Grecy zakładali osady miejskie we wszystkich rodzajach miejsc w basenie Morza Śródziemnego. Później Rzymianie oddali pod swoje panowanie tereny wokół Morza Śródziemnego i dużą część Europy. - Miasto jako miejsce do życia - Krajobraz miasta jest określany przez mieszkania, budynki publiczne i inne obiekty. - W miastach grecko-rzymskich bogaci i biedni mają swój styl życia. Dla wszystkich grup istnieją możliwości rozrywki. - W "grecko-rzymskich w miastach wolni obywatele są zaangażowani we władzę. - Sztuka, religia i nauka - Grecy i Rzymianie osiągnęli wiele w dziedzinie architektury, rzeźby, literatury i nauki. - Dla Greków i Rzymian istnienie jest pełne boskich mocy. - Pojawiają się ruchy religijne, które uznają jedną naczelną zasadę stojącą za politeizmem. Jednym z tych ruchów jest chrześcijaństwo. Wyewoluowało ono z monoteistycznego judaizmu i odniosło największy sukces w Imperium Rzymskim. Rzymianie jako szerzyciele kultury w delcie Renu delcie (50 p.n.e.- 450 n.e.) 	<ul style="list-style-type: none"> b) potrzebowali więcej przestrzeni c) chcieli mieć więcej ziemi i więcej władzy d) chcieli mieć więcej bogactwa <p>4) Jaka jest główna różnica między chrześcijaństwem a starożytnymi religiami pogańskimi?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Chrześcijaństwo miało więcej świętych b) Religie pogańskie miały zazwyczaj wielu bogów c) Chrześcijaństwo miało tylko jednego Boga d) Chrześcijaństwo miało mądrzejszych kapłanów <p>5) W jaki sposób Rzymianie rozpowszechniali cywilizację i kulturę na swoich podbitych terytoriach?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Poprzez książki b) Poprzez wojny i podboje c) Przez druidów d) Przez rzymskie osadnictwo <p>6) Dlaczego wpływy rzymskie nie utrzymały się na stałe na wszystkich podbitych terytoriach?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Z powodu zmian klimatycznych b) Z powodu nowych praw cesarzy c) z powodu korupcji i złych rządów d) Z powodu wrogich najazdów
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none">- Władza rzymska została ustanowiona poprzez kombinacji przemocy i sojuszy.- Rzymianie znajdują prehistoryczno-agrarne społeczeństwo w delcie Renu.- Tam, gdzie przybywają Rzymianie, powstają miasta. <p>Te miasta są miejscami, gdzie Rzymianie i Niemcy się spotykają.</p> <p>Dochodzi do współpracy w dziedzinie ekonomii, polityki i religii.</p> <ul style="list-style-type: none">- Zmniejszająca się żywotność kultury grecko-rzymskiej- Dominujący wpływ kultury grecko-rzymskiej nie utrzymuje się w Europie Zachodniej, ponieważ problemy wewnętrzne, które pojawiają się w obrębie Imperium Rzymskiego okazują się nie do rozwiązania.	
--	---	--

--	--	--

<p>26. Czasy mnichów i rycerzy (500 - 1000/2000)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa - system dworski i pańszczyzna - relacje między panem a wasalem <p>Źródła</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wiedza o średniowieczu opiera się na różnych źródłach, takich jak budynki, przedmioty, obrazy i teksty. <p>Czas przejściowy: od starożytności do średniowiecza (300 - 500)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieład polityczny i gospodarczy - Utrata panowania rzymskiego w zachodnim Cesarstwie Rzymskim dała początek walce o władzę między plemionami germańskimi. W dużej części Europy panuje chaos administracyjny i gospodarczy. - Ruchy ludności, w których wszelkiego rodzaju ludy w Azji i Europie są zmuszone do szukania nowego miejsca do życia, przyczyniają się do nieporządku administracyjnego i gospodarczego. Miasta popadają w ruinę - Rozwój religijny: Chrześcijaństwo - Kościół jest jedynym stabilnym czynnikiem i kustoszem kultury pisanej podczas migracji ludów. <p>Wczesne średniowiecze (500 - 1000)</p>	<p>1) Co się działo w Europie Zachodniej, gdy epoka rzymska się skończyła?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Plemiona germańskie przejęły władzę b) Rzymianie odeszli, pozostawiając po sobie chaos c) Plemiona germańskie zaczęły walczyć ze sobą <p>2) Jak chrześcijaństwo wpłynęło na życie codzienne w okresie migracji?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Ludzie zaczęli modlić się do każdego posiłku b) Chrześcijaństwo zmusiło ludzi do modlitwy trzy razy dziennie c) Chrześcijaństwo było jedynym stabilnym czynnikiem d) Ludzie musieli chodzić na mszę w niedziele <p>3) Średniowiecze trwało od około 500 do 1500 roku n.e. Ile to lat?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 950 b) 1100 c) 1000 <p>4) Większość ludzi w średniowieczu uprawiała rolnictwo. Niektórzy z tych ludzi zdobywali w ten sposób majątki, dzierżawiąc ziemię innym, którzy byli biedni. W ten sposób przybywało coraz więcej dzierżawców. Czy ci ludzie byli wolni? Co musieli robić dla swojego pana?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Byli wolni, ale musieli też służyć jako żołnierze w armii pana
--	--	---

	<p>- Rozwój gospodarczy: rolnictwo zmierzające do samowystarczalności</p> <p>- Gospodarka w średniowieczu była początkowo gospodarką rolniczą, w dużej mierze opartą na samowystarczalności. Powstały gospodarstwa wolnych rolników oraz majątki wielkich właścicieli ziemskich, którzy dzierżawią ziemię rolną chłopom pańszczyźnianym. W dłuższym okresie czasu duża liczba wolnych rolników staje się chłopami pańszczyźnianymi.</p> <p>- Dzięki rekultywacji i lepszemu wykorzystaniu ziemi stopniowo ponownie zwiększa się produkcja rolna.</p> <p>-</p> <p>Rozwój polityczny: królestwo oparte na systemie feudalnym</p> <p>- Królom frankijskim udało się od 500 roku stworzyć duże imperium. Duże znaczenie miało tu wprowadzenie systemu feudalnego i sojusz z kościołem. Po ±900 królestwo to ponownie się rozpada. - - - W latach 800-1000 mają miejsce wyprawy Normanów. Te podróże są późną formą ruchów ludności.</p> <p>- Rozwój religijny: rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa i Islamu</p> <p>- Chrześcijanie w Europie zakładają coraz więcej budynków kościelnych i klasztorów.</p>	<p>b) Byli wolni, ale musieli płacić w naturze za użytkowanie ziemi</p> <p>c) Nie byli całkowicie wolni i musieli pracować i służyć dla panów.</p> <p>5) Pańszczyzna potrzebowała pana, a pan pańszczyzny. Wyjaśnij, że.</p> <p>a) Ten rodzaj gry wymaga dwóch graczy</p> <p>b) Aby mieć ziemię, potrzebni są robotnicy do produkcji roślin i do bydła, do jedzenia i mieszkania potrzebna jest ziemia.</p> <p>c) Tylko chłopci pańszczyźniani mogą piec chleb, a pan ma armię do ochrony</p> <p>d) W ówczesnych warunkach potrzebują siebie nawzajem, aby przetrwać</p> <p>6) Domy właścicieli ziemskich stawały się coraz większe. Z jakiego materiału były zbudowane te większe domy? Dlaczego?</p> <p>a) Były zbudowane z kamienia dla lepszej obrony</p> <p>b) Z drewna, ponieważ były łatwiejsze do wykonania</p> <p>c) Wykonywano je z metalu, ponieważ był on mocniejszy.</p> <p>7) Jakich trzech zasad musiał przestrzegać rycerz?</p> <p>a) Musiał posiadać zamek.</p> <p>b) Musiał dotrzymywać swoich obietnic.</p> <p>c) Musiał chronić ludzi.</p>
--	---	--

	<p>Szerzą chrześcijaństwo wśród pogan. Klasztory te nabywają dużo ziemi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kościół wchodzi w sojusz z królami frankijskimi. W ten sposób może lepiej szerzyć wiarę i chronić swoją (ziemską) własność. Podczas gdy chrześcijaństwo rozprzestrzenia się w dużej części Europy, islam rozprzestrzenia się na Bliskim Wschodzie, w Afryce Północnej i Hiszpanii. <p>Późne średniowiecze (1000 - 1500)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój gospodarczy: handel i powstawanie miast - Uprawa i lepsze metody produkcji w rolnictwie prowadzą do gwałtownego wzrostu produkcji żywności, co powoduje wzrost liczby ludności i promowanie handlu. - Szlachta korzysta z rosnącego dobrobytu. Zamki są rozbudowywane, a armie wzmocnione. - Wzrost wymiany handlowej jest bodźcem do powstawania miast i pojawienia się gospodarki pieniężnej. - Pożary i epidemie są realnym zagrożeniem dla mieszkańców miasta. - Rozwój polityczny: Formacja państwa i zarządzanie miastem 	<ul style="list-style-type: none"> d) Musiał być rolnikiem. e) Musiał być lojalny wobec swojego pana. <p>8) Niektórzy właściciele ziemi dostawali coraz większe posiadłości, a w końcu także armie z rycerzami i żołnierzami. Stali się panami coraz większych terytoriów i byli nazywani szlachtą. Jak nazywa się największy szef z nich wszystkich?</p> <p>9) Jak wiara wpłynęła na społeczeństwo, gdy król nawrócił się na chrześcijaństwo?</p> <p>10) Karol Wielki był:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Notorycznym rycerzem b) Słynnym królem c) Dżentelmenem rolnikiem d) Wielkim poetą i pisarzem e) słynnym trubadurem <p>11) Jakie zagrożenie ze strony morza było znane w średniowieczu?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Powrót Rzymian b) Ataki dużych zwierząt morskich c) Grabieże Normanów d) Grabieże mnichów
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Książęta wykorzystują bogactwa miast do wzmocnienia swojej władzy centralnej. Wykorzystują pieniądze z podatków, by zatrudnić urzędników do administracji swojego imperium. - W zamian za pieniądze od monarchy, miasta otrzymują prawa do prowadzenia własnej administracji. W ten sposób, oprócz duchowieństwa, szlachty i chłopów, powstała czwarta władza: obywatele. - Rozwój w dziedzinie religii, sztuki i edukacji: Wpływ Kościoła na życie codzienne - W miastach powstają najpiękniejsze kościoły; częściowo dzięki temu kwitnie przemysł i sztuka. Architektura świecka na dworze i w miastach nabiera rozpędu. - Kościół ma dominujący wpływ na sposób życia swoich wiernych. Świadczą o tym liczne święta religijne, krucjaty i jego ważna rola w edukacji ludności. - Przejście od średniowiecza do czasów współczesnych - Pod koniec średniowiecza Kościół nie ma już całkowicie wpływu na sposób myślenia i działania ludzi. nie determinuje już całkowicie sposobu myślenia i działania ludzi. Ludzie zaczynają bardziej polegać na własnych siłach i 	
--	---	--

	<p>podejmować własne decyzje. Prowadzi to do zmian w dziedzinie gospodarki, religii i sztuki.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizacja polityczna. - Pod koniec średniowiecza monarcha żąda od miast pieniędzy. W zamian miasta otrzymują przywileje, które rozszerzają ich władzę. Gdy żądania stają się zbyt wysokie, a prawa miast zostają ograniczone, dochodzi do napięć między monarchą a miastami. - Armia najemna sprawia, że monarcha jest mniej zależny od pomocy wojskowej ze strony szlachty. Ogranicza to władzę szlachty. Powoduje to napięcia między monarchą a szlachtą. <p>Karol Wielki (742-814)</p> <ul style="list-style-type: none"> - system dworski i pańszczyzna - relacje między panem a wasalem <p>Czas miast i państw (1000/1200-1500)</p> <ul style="list-style-type: none"> - walka między kościołem a państwem - - rozwój handlu i powstawanie miast - powstanie mieszczaństwa miejskiego i rosnąca niezależność miast - początek kształtowania się państw i centralizacja <p>Liga Hanzeatycka</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój handlu i powstawanie miast 	
--	--	--

--	--	--

<p>28. Narodziny chrześcijaństwa i monasterii</p> <p>Włochy</p>	<p>Z MIASTA NA WIEŚ</p> <p>Okres od ok. 500 do 1500 roku nazywamy średniowieczem, le. okres pomiędzy starożytnością a nowożytnością.</p> <p>-Był to okres upadku kultury i gospodarki.</p> <p>Nastąpił spadek liczby ludności, zwłaszcza w miastach, ze względu na pogorszenie warunków życia liczne epidemie i klęski głodu. Ziemie uprawne były porzucone i pokryte lasami zamieszkałymi przez dzikie zwierzęta. W tej sytuacji narodziły się kurtyzany</p> <p>rozległe posiadłości ziemskie kontrolowane przez jednego pana. Strona curtis reprezentował autonomiczny, zamknięty i samowystarczalny ośrodek władzy</p> <p>ROLA KOŚCIOŁA</p> <p>W tym okresie Kościół był jedyną władzą która dbała o ludność. Był on zorganizowaną i powszechną instytucją na danym terenie (diecezji) i zajmował się materialnymi aspektami życia, jak również gwarantował przetrwanie kultury.</p> <p>W najważniejszych miastach każdej diecezji znajdował się biskup, który obejmował</p>	<p>Zdecyduj, czy poniższe stwierdzenia są prawdziwe (P) czy fałszywe (F)</p> <p>Działalność gospodarcza okresu późnego średniowiecza obejmowała rolnictwo i drobne rzemiosło. f</p> <p>Handel kwitnący w Imperium Rzymskim został znacznie ograniczony. p</p> <p>Drogi stały się niebezpieczne. p</p> <p>Zmniejszyły się głód i epidemie, ludzie żyli na wsi lub radzili sobie sami. f</p> <p>Polowanie stało się ważnym zajęciem ze względu na dużą ilość zwierząt. p</p> <p>Niebezpieczne zwierzęta żyły w lasach. p</p> <p>Wiele bagnistych obszarów zostało zagospodarowanych. p</p> <p>Nastąpił wielki rozwój kultury wraz z narodzinami nowych szkół na wsi. p</p> <p>9) W późnym średniowieczu Kościół pozostawał jedyną instytucją posiadającą</p> <p>a) Stabilną i bezwzględną organizacją</p> <p>b) Autorytarną i surową organizacją</p> <p>10) Jaka była gwarancja ochrony ze strony Kościoła:</p> <p>a) Potężna</p> <p>b) Obawiano się jej</p> <p>11) Jak nazywa się katedra lub kościół z tronem biskupa?</p> <p>a) Dom papieski</p>
---	---	---

	<p>polityczne i administracyjne przywództwo wspólnot. Rzym był centrum organizacji kościelnej na Zachodzie. Ważnym papieżem tego okresu historycznego jest Grzegorz I (Wielki), który nawrócił na katolicyzm ludy germańskie.</p> <p>MONASTERIA</p> <p>Monastycyzm rozpowszechnił się na Zachodzie. Mnisi byli chrześcijanami, którzy postanowili udać się w odosobnione miejsca aby żyć w samotności i poświęcić się modlitwie.</p> <p>Na Zachodzie, w przeciwieństwie do Wschodu, mnisi gromadzili się w wspólnotach. Najbardziej znaną wspólnotą jest klasztor w Montecassino, założony przez Benedetto da Norcia. Benedykt uregulował i napisał m.in. Regułę, która narzucała podział dnia ora et labora (módl się i pracuj").</p>	<p>b) Siedziba episkopatu</p> <p>12) Mnisi żyją w:</p> <p>a) izolacji</p> <p>b) wspólnocie</p> <p>13) Co klasztory robiły dla ludzi?</p> <p>a) karmiły ich</p> <p>b) wzbogacały ich</p> <p>14) Co rozprzestrzeniały klasztory?</p> <p>a) kulturę</p> <p>b) tradycje</p> <p>15) Kto założył pierwsze klasztory?</p> <p>a) franciszkanie</p> <p>b) benedyktyni</p> <p>16) Kto był założycielem benedyktynów?</p> <p>a) Benedykt z Nursji</p> <p>b) Franciszek z Asyżu</p> <p>17) Mnisi zostali poproszeni o zobowiązanie się do posłuszeństwa panu...</p> <p>a) Curtisowi</p> <p>b) Opatowi</p> <p>18) Co oznacza ora et labora?</p> <p>a) módl się i pracuj</p> <p>b) bardziej do pracy niż do modlitwy</p>
--	--	--

<p>29. Ateny: przykład demokracji</p>	<p>Ateny wyróżniają się wśród demokratycznych polis. Na początku były zdominowane przez niewielką grupę szlacheckich właścicieli ziemskich: była to polis oligarchiczna. Ateny stały się ważnym miastem handlowym. Ateńczycy, nie szlachta, ale przedsiębiorcy, wzbogacili się dzięki handlowi i rzemiosłu i twierdzili, że rządzą państwem.</p> <p>Szlachcic Solon, uczciwy i szanowany człowiek, został wybrany na prawodawcę miasta.</p> <p>Podzielił obywateli Aten na cztery klasy, w oparciu o bogactwo: każdy mógł uczestniczyć w zgromadzeniach, ale każda klasa miała inne prawa i obowiązki. W prawie Solona wciąż istniały nierówności wśród Ateńczyków, jednak można było urodzić się biednym i stać się bogatym. Praca Solona została udoskonalona przez Klejstenesa i Peryklesa. Klejstenes zniósł dyskryminację obywateli ze względu na zamożność i zmienił system głosowania: każdy obywatel mógł zostać wybrany na urzędy państwowe. Urzędy były płatne, a wszyscy obywatele ateńscy mieli równe prawa. Biedny obywatel o skromnym</p>	<p>Wybierz poprawną odpowiedź</p> <p>Ostracyzm to:</p> <p>święty obraz</p> <p>greckie danie</p> <p>wygnanie z miasta</p> <p>Kto mógł uczestniczyć w życiu politycznym polis?</p> <p>kobiety</p> <p>tylko osoby starsze</p> <p>mężczyźni</p> <p>Głównym skutkiem reform Solona było:</p> <p>narodziny demokracji</p> <p>narodziny monarchii</p> <p>koniec arystokracji</p> <p>Pierwszym ateńskim prawodawcą był:</p> <p>Klejstenes</p> <p>Solon</p> <p>Perykles</p> <p>Miasto Ateny kochało:</p> <p>wojnę</p> <p>rolnictwo</p> <p>sztukę, kulturę i edukację</p> <p>Ateńskie kobiety zajmowały się</p> <p>swoimi dziećmi</p> <p>polityką</p> <p>rozrywką</p> <p>Dopasuj słowa do ich definicji</p> <p>a) Polityka to 1) rząd w rękach nielicznych</p>
---------------------------------------	---	--

	<p>pochodzeniu mógł posiadać ziemię, uczestniczyć w zgromadzeniach, być członkiem rządu jak bogaty. Ateńczycy byli zazdrośni o swoją wolność, ci, którzy zagrażali wolności miasta, byli wygnani przez ostracyzm, głosy były zapisywane na kawałkach glinianych naczyń, zwanych ostraka.</p> <p>DEMOKRACJA WCZORAJ I DZIŚ</p> <p>Demokracja ateńska zainspirowała współczesne demokracje, nawet jeśli istnieją między nimi różnice. W Atenach wybierano niewielu obywateli; my wybieramy przedstawicieli, którzy decydują za nas. We współczesnych demokracjach wszyscy obywatele uczestniczą w życiu politycznym, podczas gdy w Atenach kobiety, niewolnicy i cudzoziemcy byli wykluczeni.</p>	<p>b) Oligarchia to 2) Dwa bardzo różne starożytne greckie miasta</p> <p>c) Demokracja to 3) Sztuka rządzenia miastem</p> <p>d) Sparta i Ateny to 4) Rządy w rękach ludu</p> <p>Klucz odpowiedzi</p> <p>a b c d</p> <p>3 1 4 2</p>
--	--	---

<p>30. Edukacja w Atenach WŁOCHY</p>	<p>Edukacja ateńskich chłopców i dziewcząt była różna. Dziewczęta, których przeznaczeniem było małżeństwo i założenie rodziny, były kształcone przez matki, które szkoliły je na dobre żony i gospodynie domowe, aby wiedziały, jak tkąć i prząść. Chłopcy otrzymywali dobre przygotowanie atletyczne, niezbędne do walki, a najmłodszy sprawdzali się w zawodach gimnastycznych.</p> <p>W arystokratycznych polis tylko szlachta mogła sobie pozwolić na tego typu trening. Kiedy przyjęto technikę hoplitów, trening wojskowy stał się obowiązkowy dla wszystkich obywateli, a w greckich polis budowano sale gimnastyczne.</p> <p>Ateńska edukacja miała na celu wyszkolenie obywateli zdolnych do posługiwania się bronią, ale także wykształconych. Chłopcy uczyli się od swoich matek lub wykształconych niewolników do 6 lub 7 roku życia.</p> <p>Następnie udawali się do prywatnego nauczyciela zwanego gramatykiem i uczyli się czytać, pisać i wykonywać działania arytmetyczne. Znali najważniejsze prawa miasta i wiersze Homera na pamięć. Chłopcy uczyli się muzyki, którą wykładał kataryniarz.</p>	<p>Powiedz, czy poniższe stwierdzenia są prawdziwe (P) czy fałszywe (F)</p> <p>Chłopcy nie zdobywali pierwszego wykształcenia w domu.</p> <p>Małe dziewczynki były kształcone na żony, gospodynie domowe i dobre matki.</p> <p>Siedmioletni chłopcy chodzili do szkoły i uczyli się czytać i pisać na woskowych tabliczkach.</p> <p>Osiemnastoletni chłopcy mogli wstąpić do wojska na dwa lata.</p> <p>Dziewczynki nie uczyły się czytać, ale wiedziały, jak prząść, tkąć i kontrolować służbę.</p> <p>Dziewczęta nie mogły opuszczać domu.</p> <p>Wybierz poprawną odpowiedź:</p> <p>Ateńskie dziewczęta zajmowały się tylko swoimi dziećmi i domem</p> <p>mogły swobodnie wychodzić z domu</p> <p>mogły głosować</p> <p>Ateńscy chłopcy:</p> <p>byli szkoleni w posługiwaniu się bronią</p> <p>byli szkoleni w zakresie życia domowego</p> <p>byli szkoleni, by zostać rybakami</p> <p>W arystokratycznym polis szlachta mogła sobie pozwolić na szkolenie</p> <p>mogła zająć się rolnictwem</p> <p>mogła kształcić swoje dzieci</p> <p>Chłopcy byli kształceni</p>
--	---	---

	<p>Instrumentami, na których grano, były lira, gitara i flet. W wieku piętnastu lat młody człowiek wybierał, czy chce uczyć się zawodu, czy kontynuować naukę; w wieku osiemnastu lat odbywał służbę wojskową przez dwa lata: nosił czarną szatę i pełnił obowiązki nadzorcze na granicach terytorium, w fortecach lub w mieście podczas zgromadzeń. Pod koniec tego okresu stawał się pełnoprawnym obywatelem i mógł uczestniczyć w życiu publicznym i debatach.</p>	<p>przez babcię lub wykształconego niewolnika do 18 roku życia przez matkę lub wykształconego niewolnika do wieku 6/7 lat przez wyrocznię miejską Prywatny nauczyciel był nazywany muzyk generał gramatyk</p>
--	---	---

<p>31. Nieznana prehistoria: czy wiedziałeś to o Polsce?</p>		<p>Quiz historyczny</p> <p>PREHISTORIA to ...</p> <p>a) badanie pisemnych zapisów działalności człowieka w przeszłości</p> <p>b) badanie wydarzeń z przeszłości przed wprowadzeniem pisma</p> <p>c) badanie działalności człowieka bez użycia ksiąg historycznych</p> <p>2. Bumerang z jaskini obłazowej ma w przybliżeniu ile lat?</p> <p>a) 12000</p> <p>b) 20000</p> <p>c) 23000</p> <p>3. Bumerang został wykonany z ...</p> <p>a) kła mamuta</p> <p>b) drewna i innych materiałów</p> <p>c) kości jelenia</p> <p>4. Bronocice w Polsce to miejsce, w którym znaleziono najstarsze na świecie koło</p> <p>PRAWDA</p> <p>FAŁSZ</p> <p>5. Waza z Bronocic ma około 5500 lat.</p> <p>PRAWDA</p> <p>FAŁSZ</p>
--	--	---

		<p>6. Na wazie widać ludzi jadących wozem PRAWDA FAŁSZ</p> <p>7. W kompleksie górniczym "Krzemionki Opatowskie" znajduje się około ... szybów. a) 2000 b) 4000 c) 6000</p> <p>8. Krzemień pasiasty wydobywano w ... a) kopalniach płytkich i niszowych b) głębokich kopalniach filarowo-komorowych i komorowych c) wszystkich typach kopalń wymienionych w punktach a) i b)</p> <p>9) Która kolejność jest chronologicznie poprawna? a) Epoka kamienia -> Epoka żelaza - Epoka brązu b) Epoka kamienia -> Epoka brązu -> Epoka żelaza c) epoka brązu - epoka kamienia -> epoka żelaza</p> <p>10) Lista Światowego Dziedzictwa UNESCO obejmuje ... a) Bumerang z Jaskini Obtazowej b) Wazę z Bronocic c) Kopalnię krzemienia w Krzemionkach Opatowskich</p>
--	--	--

		<p>Klucz:</p> <ol style="list-style-type: none">1. B2. C3. A4. Fałsz5. Prawda6. Fałsz7. B8. C9. B10. C
--	--	---

--	--	--

--	--	--

--	--	--

<p>32. Jak stworzyć udaną unię między państwami? Rzeczpospolita Obojga Narodów jako interesujący historyczny "projekt europejski" (CZĘŚĆ 1)</p>		<p>Quiz historyczny</p> <ol style="list-style-type: none"> Rzeczpospolita Obojga Narodów była ... <ol style="list-style-type: none"> unią realną między oboma krajami posiadającymi tego samego monarchę, parlament i politykę zagraniczną unią personalną między oboma krajami dzielącymi tego samego monarchę monarchią konstytucyjną dwóch niezależnych państw jako sojuszników Wspólnota Narodów przetrwała około ... lat <ol style="list-style-type: none"> 180 200 220 Jaki był procent populacji, która wzięła udział w demokracji szlacheckiej? <ol style="list-style-type: none"> 10% 30% 50% Rzeczpospolita Obojga Narodów obejmowała terytoria dzisiejszej Polski, Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii, Białorusi i Ukrainy. PRAWDA FAŁSZ Akt unii zapewniał tolerancję religijną w Rzeczypospolitej Obojga Narodów dla wszystkich wyznań. PRAWDA FAŁSZ
---	--	--

		<p>6. Polska jest dziś krajem wieloetnicznym, tak jak 300 lat temu. PRAWDA FAŁSZ</p> <p>7. Unia Lubelska z 1569 r. została podpisana po ... między państwami państwami a) długiej wojnie b) długich negocjacjach parlamentarnych c) długiej wojnie i traktacie pokojowym</p> <p>8. Wspólnota Narodów została ostatecznie zniszczona w... a) 1648-1668 b) 1772 c) 1793-1795</p> <p>9) Znak Dziedzictwa Europejskiego został przyznany dla... a) Zamek Lubelski b) Miasto Lublin c) Akt Unii Lubelskiej</p> <p>10) Konstytucja Trzeciego Maja (1791) była ... ujednoliconą konstytucją w nowożytnej historii Europy a) pierwszą b) drugą c) trzecią</p>
--	--	---

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

<p>33. Wojna domowa w Stanach Zjednoczonych</p>	<p>Amerykańska wojna secesyjna (12 kwietnia 1861 - 26 maja 1865) była wojną domową w Stanach Zjednoczonych. Toczyła się między Unią (Północą) a Konfederacją (Południem). Główną przyczyną wojny był spór o to, czy niewolnictwo będzie można rozszerzyć na terytoria zachodnie, co doprowadziłoby do powstania większej liczby stanów popierających niewolnictwo, czy też należy temu zapobiec, co według wielu doprowadziłoby do ostatecznego końca niewolnictwa. Kierowany przez prezydenta Konfederacji Jeffersona Davisa, Konfederacja zapewniła sobie kontrolę nad około jedną trzecią populacji Stanów Zjednoczonych w jedenastu z 34 stanów USA, który wtedy istniał. Cztery lata intensywnej walki, głównie na południu. 1 stycznia 1863 roku, kiedy Abraham Lincoln wydał Proklamację Emancypacji, która ogłosiła, że wszyscy niewolnicy w zbuntowanych stanach są wolni, dotyczyła ponad 3,5 miliona z 4 milionów zniewolonych ludzi w tym kraju. 14 kwietnia 1865 roku prezydent Lincoln został zastrzelony przez Johna Wilkesa Bootha, sympatyka Konfederacji. Lincoln zmarł wcześniej następnego ranka. Wiceprezes</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W którym roku zmarł Abraham Lincoln (rok)? 1865 czy 1866? 2. Kiedy legalnie zakończyła się wojna secesyjna? 1865 czy 1866? 3. Jak nazywali się żołnierze z Północy? Unioniści czy Konfederaci? 4. Jak nazywali się żołnierze z Południa? Unioniści czy Konfederaci? 5. Kto był prezesem Unii? Abraham Lincoln czy Jefferson Davis? 6. Kto wygrał wojnę secesyjną? Unioniści czy konfederaci?
---	--	--

	<p>firmy Lincolns, Andrew Johnson, został zaprzysiężony na prezydenta i kontynuował walkę.</p> <p>Zakończenie wojny secesyjnej nie ma jasnej i precyzyjnej historycznej daty zakończenia. Przyjmuje się, że wojna zakończyła się kapitulacją Departamentu Trans-Mississippi 26 maja 1865 roku, ale legalny koniec wojny został podpisany przez prezydenta Andrew Johnsona 20 sierpnia 1866 roku.</p>	
--	--	--

Autorzy

Dariusz Dudzik, Anna Stefanowicz-Kocoł

Współautorzy

Aneta Grochowska, Marcin Głodzik, Barbara Derżypolska, Cristina Tiganea, Alexandra Kalemdzievska, Sreten Koceski, Herbert ten Thij, Emanuela Adesini, Francesca Contimica, Nebi Demir, Murat Aydogmus

Redaktor

Anna Stefanowicz-Kocoł

Układ graficzny

Dariusz Dudzik

Prawo autorskie

(C) 2023, Tech-Game

Konsorcjum Tech-Game

University of Applied Sciences in Tarnow	UAS	PL
Community Development Institute	CDI	MK
Istituto di Istruzione Superiore Mandralisca	I.I.S	IT
International Excellence Reserve	I.E.R.	NL
The Special Secondary School For Visually Impaired Students	SPDV	RO
Avrupa Yenilikçi Toplum Derneği	EISA	TR)

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Niniejsza publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy autorów i Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych. Ten utwór objęty jest licencją Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

